

Saulėta, diena 65°, naktį 50.
Saulė teka 5:19, leidžiasi 8:16

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LV

Price 15c
Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Gegužio-May 30 d., 1973 m.

Kaina 15c

127

SKANDALAS AUSTRALIJOJE DĖL KROATU

GRAIKIJOS LAIVYNO SAMOKSLAS

ATENAI. — Graikijos vyriausybė praėjusį ketvirtadienį pranešė apie laivyno planuotą samokslą, pavadindama nevykusius perversmo bandymus "operete". Pirmadienį graikų valdžia vėl paskelbė, kad tas samokslas buvo daug rimtesnis, negu anksčiau manyta. Bylos iškeltos 35 karininkams, daugiausia aukštesnio laipsnio. Gynybos ministerija paskelbė, kad laivyno karininkai, vadovaujami buvusio karaliaus Konstantino adjunto Kanofo, planavo išvesti visą graikų karo laivyną į atvirą jūrą, užimti kelias salas ir užblokuoti Graikijos uostus Pirėjų ir Soloniką.

Laivyno karininkai planavę raginti armiją ir aviaciją irgi sukilti prieš valdžią ir numatė reikalauti, kad ta valdžia pati pasitrauktų iš pareigų. Šis planas nepavyko, tačiau vienas graikų naikintuvas "Velas", dalyvavęs Nato organizacijos manevruose, atplaukė į Italijos uostą Fiumicino. Kapitonas, šeši karininkai ir 24 jūreiviai pasipriešino Italijos politinės globos ir ją gavo. Laivas laukia netoli Italijos krantų, kol iš Graikijos atvyks naujas kapitonas ir kiti jūreiviai pakeisti pabėgusius.

Graikijos laivyno samokslas dalyvavo 25 laivų karininkai. Graikija turi 18,000 vyrų laivyną su 10 naikintuvų, 4 fregatų, 7 povandeninių laivais, 14 greitlaivių ir 11 minogaudžių. Sukilėliai planavo iš Graikijos uostų plaukti į Hermopolio uostą Syros saloje.

Korespondentai iš Atėnų praneša, kad sukilėliai buvę Graikijos karaliaus šalininkai. Karalius gyvena Italijoje, egzile, tačiau jo rėmėjai Graikijoje yra nemažai. Italijon atplaukusio naikintuvo kapitonas Nicholas Pappas pareiškė spaudai, kad dabartinė graikų vyriausybė yra nemažai buvusių komunistų, kurie sudaro grėsmę visai Nato organizacijai. Pats kapitonas nieko nežinojęs apie laivyno karininkų planuojamą samokslą. Jis apie jį išgirdęs radio bangomis ir tada nutaręs pats pasiitraukti su laivu iš manevrų ir ieškoti Italijoje politinės globos. Jo nuomone, karalius Konstantinas nežinojęs apie karo laivyno samokslą.

Šis nepavykęs bandymas pakeisti karinę diktatūrą turės ir politinių atgarsių užsienyje. Amerikos vyriausybė remia dabartinę Graikijos valdžią, sakydama, kad karinis Graikijos stiprumas ir kariuomenės ištikimumas valdžiai yra būtini Nato organizacijai. Amerikos vyriausybės argumentavimas sako, kad be dabartinės karinės valdžios Graikija negalėtų išpildyti jai pavestų uždavinių Nato grupėje. Dabar staiga paaiškėjo, kad graikų vyriausybė neturi visos kariuomenės pasitikėjimo ir paramos. Toks Nato narys, kuris nesutvarko net savo karo laivyno, negali būti labai naudingas tai organizacijai.

Pabėgo sovietų karo lakūnas

BONA. — Jaunas sovietų aviacijos leitenantas atskrido su naikintuvu SU-7 į Vakarų Vokietiją ir paprašė politinės globos. Leitenantas Eugenijus Lvoic, 21 metų, nusileido su parasiutu netoli Braunšveigo, 25 mylios nuo Rytų Bokiųties sienos. Jis buvo nugabentas į Bavariją ir slapta apgyvendintas netoli Nuernbergo, kol Bonos vyriausybė svarstys jo prašymą. Pabėgėlio lėktuvas sudužo ir jo laukas bus gražintas Sovietų Sąjungai. Sovietų ambasados pareigūnui buvo leista su lakūnu pasikalbėti, tačiau lakūnas jo grasinimų ir reikalavimų sugrįžti nepaklausė.

IŠ VISO PASAULIO

DAMASKAS. — Sirijoje įvyko parlamento rinkimai, kurių rezultatai buvo aiškūs prieš rinkimus. Pusė kandidatų priklausė socialistų Baath partijai, kita pusė sudarė kitų kairiųjų grupių žmonės, įskaitant komunistus. Parlamente yra 186 atstovai, o kandidatų buvo 1,656.

REYKJAVIKAS. — Islandijos vyriausybė, nori, kad Amerika padarytų įtakos Britanijai ir priverstų ją atitraukti karo laivus ir žvejų laivus iš Islandijos teritorinių vandenų. Islandijos ministras pareiškė, kad vyriausybė pervarstys Amerikos bazių Islandijoje klausimą.

PARYŽIUS. — Prancūzija sutiko išgabenti savo 4,000 karavių iš Madagaskaro, kur prancūzai turėjo savo karines bazines.

ST. LOUIS. — Nors tymstėjų unija rėmė paskutiniuose rinkimuose prezidentą Nixoną, jos viceprezidentas ir 688 kuopos vadovas Harold Gibbons endorsovė demokratų kandidatą sen. McGovern. Dabar Gibbons buvo priverstas pasitraukti iš visų pareigų.

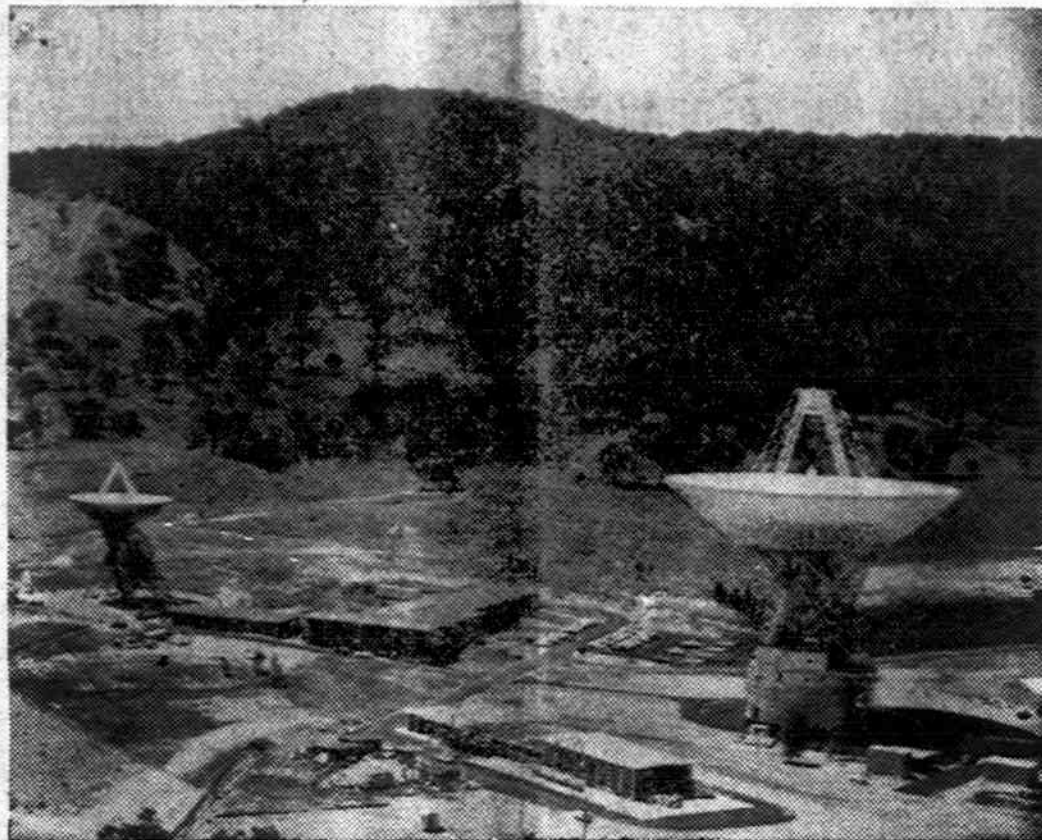
JERUZALĖ. — Izraelis 1948 metais turėjo 4 prekinis laivus, o šiandien turi jau 120. Dar 52 laivai yra užsakyti ir statomi.

WASHINGTONAS. — Filmų aktorius John Wayne dalyvavo Baltuosiuose Rūmuose buvusių karo belaisvių baliuje, pareiškė, kad jis labai nemėgsta politikos ir politikierių. Jis nemėgstas, kai jį kaskas pravardžiuoja "superpatriotu".

TEL AVIVAS. — Izraelio vyriausybė paragino įstaigas daugiau samdyti į atsakingas pareigas vietinių arabų. Izraelio darbo partija nutarė ateityje priimti į narius ir arabus, jei jie norės įstoti į sionizmo skatinamą partiją. Šiuo metu partija turi apie 300 arabų narių, kurie pasizymėjo partiniame darbe.

Charles Colson, anksčiau buvęs prezidento patarėjas, ne kartą minėtas Watergate skandale. Jis nusamdė Howard Hunt, buvusį CIA valdininką, nušautą Watergate byloje.

Netoli Canberros, Australijoje baigiama statyti Amerikos NASA agentūros erdvės ryšių stotis. Panašios stotys dar bus Goldstone, Kalifornijoje ir netoli Madrido, Ispanijoje. Stotys galės sekti tolimas erdvių keliones.

ARGENTINA UŽMEZGĖ SANTYKIUS SU KUBA IR RYTINE VOKIETIJA

BUENOS AIRES. — Naujoji Argentinos peronistų valdžia pirmuoju savo darbu pasistatė santykių su komunistinėmis šalimis užmezgimą. Diplomatinių santykių buvo užmezgti su Kuba ir su Rytine Vokietija. Prezidento Camporos inauguracijon didžiausią delegaciją atsiuntė komunistinė Kuba su prezidentu Dorticos priešakyje. Argentinos komunistinės grupės labai šiltai sutiko Kubos ir Čilės delegacijas.

Argentina kartu su kitomis Pietų Amerikos valstybėmis nutraukė su Kuba diplomatinius ryšius 1964 metais. Nuo to laiko Čilė, Peru, Trinidadas, Barbados, Jamaika, Gvianai ir Tobago santykius su Kuba vėl atnaujino. Meksika niekada nebuvo prisidėjusi prie santykių nutraukimo rezoliucijos, priimtos Amerikos valstybių organizacijos 1964 m.

Kubos valdžia Argentinos kariesiems patinka ir todėl, kad vienas svarbiausių Kubos revoliucijos vadų buvo argentinietis Che Guevara, žuvęs 1967 m. Bolivijoje.

Fordo bendrovės Argentinoje jau pradėjo dalinti milijoną dolerių, kurių pareikalavo revoliucionieriai. Dvi vaikų ligoninės jau gavo 400,000 dol. Fabrikai jau gamina greitosios pagalbos mašinas Argentinos provincijų ligoninėms. Už 200,000 dol. bus nupirktas pieno miltilių Buenos Aires miesto pakraščiuose gyvenantiems skurdžiams. Apie 300,000 dol. Fordas išleis mokslo reikmenims Argentinos mokykloms.

Ispanijos užsienio reikalų ministras Lopez Bravo pareiškė, kad naujasis Argentinos prezidentas Hector Campora neužilgo atvyks į Ispaniją ir atlydės buvusį prezidentą Peroną atgal į Argentiną.

Tautininkų seimas

Amerikos Tautinės Sąjungos Seimas įvykęs Detroite, buvo darbingas ir sėkmingas. Dalyvavo 77 skyrių atstovai, svarstė sąjungos ir išeivijos reikalus, išrinko naują vadovybę. Sąjungos pirm. E. Čekienė, S. Abraitienė, P. Mačiulaitis, J. Sirusas.

Kontrolės komisija: P. Didelis, J. Maurukas, V. Matonis, Taryba: O. Bičienė, V. Olienė, B. Paplėnienė, dr. J. Bartkus, A. Budreckis, dr. J. Jurkūnas, J. Kiaunė, Al. Laikūnas, V. Mažeika, dr. B. Nemcikis, P. Švarcas, K. Pocius, J. Švoba, A. Trečiokas.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

● Buvęs Hanojaus belaisvis aviacijos pulk. Theodore Guy iškėlė bylas prieš 8 kareivius, 5 armijos ir 3 marinių vyrus, kaltindamas juos kolaborizmu su priešu, karininkų neklusumu ir panašiais nusikaltimais belaisvių stovykloje.

● Tyrinėtojai sako, kad sekmadienio gaisras Čikagoje, kur sudegė keli dideli sandėliai, galėjo kilti iš žaibo, kuris trenkė naftos dujų prisirinkusį alyvos sandėlį. Nuostolių gaisras padarė apie 50 mil. dol.

● Karinis tyrinėjimų komitetas tiria šeštadienio helikopterio nelaimės priežastį. Vienas Slaptos Tarnybos valdininkas žuvo ir 9 buvo sužeisti. Tuo helikopteriu kartais skraidydavo ir prezidentas Nixonas.

● Dallas, Texas, apylinkėse keliose vietose atsirado niekad nematyta raudona medžiaga, lyg košė, kurios paviršius raudonas, su burbulais, o vidus juodas. Ši neregėta "košė" auga, per dvi savaites padidėdama 16 kartų. Seagoville gyventojai panašią masę pamatė lipančią aukštyn telefono stulpui. Tos medžiagos pavyzdžiai nusiųsti į Colorado laboratorijas tyrinėjimams. Apie 75 mylios nuo tos vietos 1897 metais nukritęs svietimos planetos erdvėlaivis ir sudužęs, o juo atsikrėjęs "gyvis" buvęs palaidotas Aurora, Texas kapinėse, kurios dabar saugomos policijos. Šią istoriją paskelbė vakar AP iš Texas ir pakartojo visos radijo stotys. Žmonės toje apylinkėje įsitikinę, kad atsiradusi raudona medžiaga ristiina su erdvės laivais ir būtybėmis iš kitų pasaulių.

Vėliausios žinios apie praėjusį savaitgalį

WASHINGTONAS. — AP antardinio rytą paskelbė, kad Kąpų puošimo savaitgalis tūkstantiams žmonių Pietuose ir Vidurvakariuose virto siaubu kaip pikčiausios audros dešimtys valstijų užmušė mažiausiai 47 žmones ir pridarė sunkių nuostolių vietose, kurios jau buvo nukentėjusios nuo šio pavasario potvynių.

Nuo tornadų, smarkių liūčių ir staigių potvynių 8 žmonės mirė Alabamoje, 3 Arkansase, 1 Floridoje, 2 Georgijoje, 3 Kansaase, 1 Missisipi, 7 Missourio, 7 šiaurinėje Karolinoje, 5 Oklahomoje ir 10 Tennesse. Audros, pradedusios šeštadienio naktį Kansas ir Missourio, persimetė į pietus ir siautė ištisą sekmadienio dieną ir naktį, o pirmadienį siautė Atlanto pakraščiuose.

Keli tornadai buvo pastebėti Indianoje ir Illinojuje. Tornadų pavojus buvo paskelbtas dalyse Georgijos, šiaurinėje ir Pietinėje Karolinos ir Virginijoje. Skaudžiausiai nukentėjo Alabama, kur įvairiose vietose žuvo 8 žmonės, o Brent miestelis 95% sunaikintas Jonesboro, Ark., 3 žmonės užmušti ir 226 sužeisti, 2,000 namų sužalota ir 4,050 ūkų vienai ar kitaip nukentėjo. Nuostolių apskaičiuojama iki \$30 milijonų.

Jau išėjusi iš spaudos nauja knyga "Lietuvos TSR ekonomika ir kultūra". Joje duota Lietuvos ūkio 32 metų apžvalga.

Spauda skelbia, kad Egil Krogh įsėdėjo į laivą "Daniel Ellsberg, pavogęs Pentagono dokumentus, psichiatro kabinete. Krogh buvo Erlichmano įstaiigos Baltuosiuose Rūmuose tarnautojas.

AUSTRALŲ PARLAMENTAS NUTARĖ ISTIRTI KROATŲ PERSEKIOJIMĄ

SYDNEJUS. — Australijos darbiečių vyriausybė sukėlė didelę protestų bangą visoje Australijoje įsakydama iškristi apie 80 kroatų veikėjų butus, ieškant dokumentų, kurie įrodytų kroatų organizacijų ryšį su Jugoslavijoje pernai įvykusiu kroatų nacionalistų žygiu. Trys kroatų kilmės Australijos piliečiai buvo Jugoslavijoje sušaudyti, o Jugoslavijos valdžia apkaltino Australiją, kad ji leidžianti kroatų organizacijoms veikti ir planuoti ginkluotus žygius į Jugoslaviją.

Lietuvių gydytojų suvažiavimas

Praeitą savaitgalį, šeštadienį ir sekmadienį Sheraton viešbutyje, Čikagoje, įvyko IX-sis Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas, kurs buvo gana gausus ir labai darbingas.

Suvažiavimui pirmininkavo Dr. Ferdinandas Vytautas Kanas, abiejų sąjungų — PLGS ir ALGS pirmininkas, kurs pasakė ir atidarymo kalbą.

Pirmąją dieną — šeštadienį pavakareje, 4 valandą popiet suvažiavimą atidarė Illinojaus Lietuvių Gydytojų S-gos pirmininkas Dr. Domas Giedraitis. Po Lietuvos gen. Konsulės J. Daužvardienės ir kt. sveikinimų prasidėjo paskaitos — daktaro prof. Vytauto Bieliausko: Lietuvis išeivijoje ir red. Broniaus Kvicklio: Lietuvis okupuotoje Lietuvoje. Tuo pirmosios dienos darbų programa buvo baigta ir 6:30 val. vakaro įvyko suvažiavimo dalyvių pobūvis — pažinčių atnaujinimas, su menine programa ir vakariene, kurioje Gydytojų korporacija Fraternitas Lithuanica pristatė Sino Kudirkos ir Romo Kalantos tragiškų įvykių temomis premijuotus meno kūrinius ir už juos įteikė premijas.

Sekandnią dieną, sekmadienį, Dr. Rimgaudui Nemickui moderuojant, buvo paskaitos: Minnesotos universiteto radiologijos profesorius Dr. Eugenijaus Gedgaudo, Dr. Jono Valaičio, Dr. J. Rimvydo Dainausko, Dr. M. Budrienės, Dr. Danieliaus Giržado, Dr. Mindaugo Vygančio ir Dr. Vido Nemicko paskaitos.

Po paskaitų ir diskusijų vakare buvo dar kitas darbo posėdis ir pagaliau Korporacijų ir kursų pobūviai.

Astronautai dirba erdvės stotyje

HOUSTONAS. — Sklyb astronautai jau dirba erdvės stotyje, nors jų suplanuoti darbai yra radikaliai sumažinti, taupant elektros energiją, kurios kiekis yra ribotas. Savo 28 dienų kelionės pabaigoje, kada astronautas Kerwin išėis lauk išimti foto filmų, astronautai planuoja dar kartą pabandyti ištieti solarinį sparną, kuris gamintų elektros srovę. Ištisus "lietsargi", temperatūra erdvės stotyje nukrito iš 110 laipsnių iki 88. Nors stotyje yra šilta, astronautai tikisi, kad temperatūra nukris iki 75 laipsnių.

Tarp įvairių uždavinių, astronautai nuolat stebi savo fizinį stovį, ima krauju, šlapimo ir išmatų pavyzdžius, kurie bus parvežti į žemę tyrinėjimams. Astronautai išbus stotyje 24 dienas, nes jie užtruko savo erdvės laivyje Apollo, kol buvo atlikti

Australijos senatas, kuriame daugumą turi opozicijos partija, nutarė sudaryti komitetą, kuris ištirtų vyriausybės veiksmus prieš kroatų. Spauda krikuoja valstybės prokurorą, gan kairių darbietį, Lionel Murphy, kuris įsakė padaryti kratos kroatų veikėjų butuose. Prokuroras pareiškė parlamente, kad septynios kroatų organizacijos ir nemažas skaičius pavienių asmenų veda teroristinę kampaniją prieš dabartinę Jugoslavijos valdžią.

Australijoje gyvena nemažai pabėgėlių nuo komunizmo. Jie simpatizuoja kroatų bėgimams kovoti ne tik prieš Tito komunistinį režimą Jugoslavijoje, bet ir siekti nepriklausomos Kroatijos valstybės. Tiems naujesiems australams vyriausybės žygis prieš kroatus atrodo artimas kitiems dabartinės valdžios žygiams: ryšių su šiaurės Vietnamu, Kinija ir Rytų Vokietija užmezgimui. Australų spauda stipriai smerkia kratos kroatų butuose, nes tokia "vidurnakčio taktika" pabėgėliams iš rytų Europos primena komunistų taktiką, nuo kurios jie pabėgo ir apsigyveno Australijoje.

Premjeras Whitlam priešinosi senato nutarimui praversti apklausinėjimus šioje kroatų byloje. Komitetas turėjo būti vių partijų, septynių asmenų. Darbiečių valdžia ilgai priešinosi komiteto sudarymui ir neskyrė jį savo partijos atstovų. Pagaliau ir pats ministrų kabinetas išėjo prieš premjerą Whitlam ir prokurorą Murphy, nutardamas skirti apklausinėjimo komitetą ir darbiečius. Pagaliau ir pats premjeras, vertiamas savo partijos ministrų, sutiko bendradarbiauti su senato komitetu. Gincas parlamentarinėje darbiečių grupėje — partijos kaukuse — buvo išspręstas senato komitetui palankia prasme.

Premjeras Whitlam bandė pasinaudoti valdžios privilegija, nelsidamas kai kurių saugumo valdininkų atsakinėti komitetui, bet atrodė, kad tardymai bus praversti ir vyriausybės byla prieš kroatų nacionalistus išvys šviesą. Senatas kvies į apklausinėjimus ir Australijos saugumo organizacijos valdininkus, kurie vykdė akciją prieš kroatus.

● Čikagoj bankrutavus Meister Bräu alaus bravorui, alaus pavadinimą nupirko Miller Brewing Co., o patį bravorą perėmė Peter Hand Brewing Co., kuri pradėjo gaminti alų, pavadintą "Old Chicago".

● Vakari Indianapolijoje buvo tęsiamos automobilų lenktynės, kurios buvo nutrauktos pirmadienį po kelių nelaimių, kuriose buvo sunkiai sužeistas vienas lenktynių dalyvis ir 18 žiūrovų.

● Skėčio iškėlimo ir kiti darbai. Pirmąją savo dieną stotyje astronautai praleido išpakuodami įrankius ir išbandydami juos ateinančioms dienoms.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDZIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA SKTN. BALYS VOŠILIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

K. METAI

NR. 22 (416)

"Lietuvių Skautų Seserijos" albumas

- tai ne istorija, bet brangi

PUOSMENA ANT KIEKVIENO STALO

Netolimes praėjities ir dabarties vaizdai.
Daug idėjų ateitčiai.

Skautų Seserijos vadovėse ne kartą buvo kilęs sumanymas išleisti knygą-albumą apie Skautų Seserijos veiklą. Vadovės buvo raginamos rinkti nuotraukas ir kt. medžiagą. Per ilgą laiką tos istorinės medžiagos susikaupta ir Ses. Vadovės bylose ir albumuose. 1967-1969 metų Vyr. Skautininkės v. s. Malvinos Jonikienės kadencijos Vadovės vienas iš pirmųjų uždavinių kaip tik ir buvo tokią knygą-albumą išleisti.

Kelerių metų darbas — amžinas džiaugsmas

Tam tikslui sudaryta komisija, kuri, palaikydama ryšį su vadovėmis, ėmėsi sunkaus ir atsakingo darbo. Visų buvo sutarta knygą pavadinti "Lietuvių Skautų Seserijos istoriniai bruožai". Kaupiant medžiagą, naudotasi Seserijos archyvais, gyvais skautininkų atsiminimais, vietovių veiklos pranešimais ir nuotraukomis. Stengetasi nors trumpai sužymėti svarbesnius įvykius, darbus ir vadovės. Komisija su redaktore ir dailininke turėjo ne paprastai daug darbo ir rūpesčių, nes ne iš visur sulaukta reikalingos medžiagos ir nuotraukų. Daugelis atsiųstų vaizdų buvo be jokios metrikos, kitos duoblikaus ar visai netiko spaudai. Po kelerių metų sunkaus darbo knygą išvydo saulės šviesa. DŽIAUGĖS.

Laikui bėgant, be malonių atsiminimų, tenka patirti ir nemalonių pastabų

1. Kai kam atrodo, kad Lofe dalyje permaža žinių apie skautų veiklą tėvynėje. Turime patobėti, kad tai padaryta sąmoningai. Jau knygos pristatyme Čikagoje buvo pasakyta, kad LSS pirmojo v. s. Petro Jurgėlos paruoštoje knygoje "Lietuviškoji Skautija" yra išsamiai aprašyta visos mūsų organizacijos pradžia bei skautų veikla. Mes ilgiau sustojome ties skautų veikla išsivijoje, ko apie tai nebuvo Jurgėlos knygoje.

2. V. s. Valė Barmienė iš Californijos mus patikslina, kad 18 pusi. nuotrauka yra ne 1921, bet 1924 ar 1925 metų ir kad pirmosios šiaulių skautų vadovės buvo Ona Jokūbėnaitė ir Aldona Veitaitė (Bartuškienė).

3. Teko patirti, kad Clevelando tūntininkų sąrašas nepaminėtos ilgametės tūntininkės skautininkės Jadvyga Gulbinienė-Budrienė ir Albina Petukauskienė, o Baltimorės sąrašas nėra s. Julijos Liesytės (Frazer). Patikrinus originalinius sąrašus, rasta, kad visos praleistosios pavardės buvo. Matyt, klaida įvyko perrašant.

4. Viena buvusi Augsburgio Dainavos skautų tūnto vadovė pastebi, kad 58 ir 59 puslapių bendros nuotraukos sesės yra iš Dainavos skautų tūnto.

Visoms sesėms už iškeltus netikslumus ir pastabas nuoširdžiai dėkojame ir visais labai atsiprašome, ypač buv. tūntininkės, kurių pavardės praleistos.

Sesėms, kurioms atrodo, kad knygoje "tai šio, tai to" trūksta, norime priminti, kad tai nėra išsami Seserijos istorija, bet tik istoriniai bruožai. Tai knygos pradžia leidėjui ir redakcinės komisijos žodžiuose ir paminėta. Kaip kiekviename leidinyje pasitaiko spragų, taip pat jų neišvengta ne čia. O vis dėlto, kiek

V. s. LILĖ MILUKIENĖ

Liet. Skautų Seserijos Vyriausioji Skautininkė, birželio 1 d. atvyksta į Chicago. Ją pakvieta ir viešnagės metų gijos Chicago Aušros Vartų skautų tūntas.

SENENOS, KURIOS NESENSTA

Vlado Skirmunto dovana

"Mūsų Skautijos" redakcija pastu netikėtai gavo siuntinį skautiškų knygų ir šį laiską:

Lietuvių Skautų Sąjungai per redaktorių sktn. Vošilių

Mano knygynelyje nuo seniau yra keletas skautiškų dainorėlių ir pora knygelių, išleistų dar Vokietijoje ir čia, USA. Gal jie tiks jums į archyvą, noriu jų išmesti.

Le mano abi dukros Aušrelė ir Daina, dabar jau išteėjusios, vaikystėje reikėsi skautų eilėse.

Siunčiu tas knygeles Tamsai atskirai kaip spausdinius. Siunčiama: 1) Skautybė Mer-

MININT 100 METŲ LIETUVIŲ IŠKIRIMO CLEVELANDE SUKAKT. PLB Firm. St. Barzdukas, asistuojamas skautų, uždaga sukurtą amžinąją liksnė.

Kūryba plačiai išreiškiama: menu, rankų darbais, fotografija, dailiojimų skaitymu bei sava kūryba.

Praėjusiais metais gausu buvo piešinių ir mezzimo rankdarbių. Šių metų staigmena, tai grafiškos darbų gausumas, net 15 dalyvių. Pasirodo, didelė dalis skautų-čių su pamėgimu lanko dail. V. Petravičiaus meno studiją. Visi darbai buvo gražūs ir kruopščiai atlikti.

Piešinių skyriuje taip pat 15 dalyvių. Buvo viena skulptūra, o fotografijoje reikėsi 3 dalyviai, pateikdami idomių nuotraukų.

Mišrių darbų skyriuje buvo įvairiausių kūrybos:

senovės Lietuvos žemėlapis, teleskopas, vasko liedyns "Tai-ka Lietuva", gražios drabužių kabyklos su mešikiuku rudnisiuku, draugovės laikraštėlis ir kt. Viso 20 dalyvių.

Šių trijų grupių laimėtojai: 1) Grafika jaunesniųjų skautų grupė — I vieta — Leonas Raudys (Lituanicos tūntas), II — Tomas Dundzila (Lituanicos tūntas), III — Danutė Karužaitė (Aušros Vartų tūntas). Skautų grupė: I vieta Radutis Orenčas, (Lituanicos tūntas), II — Robertas Raudys (Lituanicos tūntas), 2) Mišrūs darbai jaunesniųjų skautų grupė: I — Linas Liubinskas (Lituanicos tūntas), skautų grupė I vieta Dana Sutkutė (Aušros Vartų tūntas), II — Auksė Vengrytė (Kernavės tūntas). Speciali premija paskirta už laikraštėlį "Spindulėliai" (Aušros Vartų tūntas "Zemaitės" draugovė).

Daidiojo žodžio ir savos kūrybos skaityme dalyvavo 20 dalyvių.

Laimėtojai skaityme jaunesniųjų skautų grupė: I vieta Dainė Kerelytė (Kernavės tūntas), II vieta Gintarė Kerelytė (Kernavės tūntas), III vieta Linas Liubinskas (Lituanicos tūntas). Skautų grupė I vieta Gintarė Remeikytė (Kernavės tūntas), II vieta Jolita Kerelytė (Kernavės tūntas). Savo kūrybos laimėtojai: jaunesniųjų skautų grupė, I — Antanas Stropus (Lituanicos tūntas), II — Linas Liubinskas (Lituanicos tūntas), III — Tomas Dundzila (Lituanicos tūntas). Skautų grupė I vieta — Audrius Viktora (Lituanicos tūntas) II vieta Gilė Liubinskaitė (Kernavės tūntas).

gaitėms. Onos Saulaitienės, Augsburg 1946 m., 2) 101 daina. Chicago 1955, 3) Dainų rinkinėlis. (gaila, jau nuplyšusi "metrika"), 4) Dainorėlis "stoviu aš parimus", Chicago 1957, 5) Tau, skiltininkė. Detmold 1948, 6) Laužams liepsnojanč. Kassel-Mattenberg, 1947.

Viso Jums geriausio VI. Skirmuntas Džiaugiamės, kad mūsų skaitytojas VI. Skirmuntas (iš Kernavės) labai gerai (vienas iš nedidelio) suprato knygas, kurias reikia "išmesti". Jos gi su kiekviena diena brangsta, bet niekad nesensta. Ir kiek tokių knygų (plačiau kalbant) ieško mūsų archyvai, bibliotekos, rašytojai, žurnalistai, net — patys tu knygų autoriai...

Nuoširdūs ačiū nepažįstamam bičiuliui. Siuntinį perdavėme "Skautų Aido" redakcijai.

PIRME LIEPSNOJANČIO LAUZO

skaitome keletą dalykėlių iš K. Donelaičio lit. mokyklos laikraščio "Pirmieji žingsniai"

DU SKUNDAI

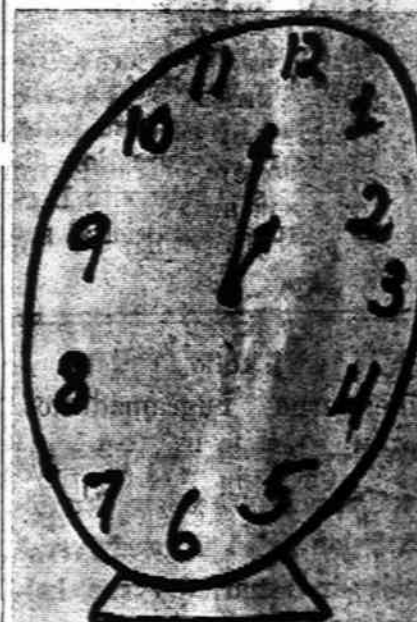
Virėjas: Aš verdu valgyti visai stovyklai ir ką aš gaunu? Niekas.

Vilkiukas: Tu laimingas, o mums pilvus skauda.

Darius Pavilonis, Lituanicos tūntas

LAIKRODIS

Tik, tik, tik... Skuba laikrodis. Jis laukia nuo trečios iki šeštos. Nuo šeštos iki devintos. O nuo devintos iki Naujos dienos. Tik, tik, tik... Danutė Karužaitė, Aušros Vartų tūntas

D. Karužaitės pieš.

PAVASARIS

Saulė šviečia, paukščiai čiuha, Vaikai bėga, žaidžia. Gėlės žydi, žolė auga. Pavasaris jau čia!

Miško medžiai jau žaliuoja, Saulė šiltai šviečia. O paukšteliai linksmiai gieda, Pavasaris jau čia!

Vida Reklaitytė, Kernavės tūntas

SNIEGAS IR PAVASARIS

Pavasari pirmąsias išsprogsta kačiukai, pilki, aksominiai. Jie matyti pro mūsų virtuvės langą.

Laimėtojus atrinko Akademio skautų sąjūdžio paskirti teisėjai: D. Bruškytė, D. Gelazutė, D. Dundziliene, O. Dambrauskaitė, J. Plačas ir Paštukas.

Ypatingą dėmesį atkreipė Aldis, Linas, Tauras ir Gilė Liubinskai, kurie pasireiškė visų sąkų mepa, dailiojo žodžio ir savos kūrybos skaitymu.

Kūrybos dieną aplankė gausus būrys svečių, tėvelių. Vidurio rajono vad. P. Nodas, vadovė D. Eidukienė, tūntininkės: I. Regienė, E. Ščiūnienė ir S. Miknaitis.

Kūrybos dieną įvyko gegužės 6 d. Jaunimo centro mažojoje salėje. Parengiamuosius darbus atliko ir kūrybos diena pravedė. Studenčių skautų draugovės t. n. L. Grybauskaitė ir korporacijos Vytis senj. V. Sadauskas. Premijas įteikė filisteris J. Liubinskas. D. Eidukaitė

Po klevų išlenda krokusai. Ke- lia galvas tulpės ir geltonieji narcizai. Alyvų pumpurai sprogs- ta. Tuoj ir klevai išaiskleis. Svo- gūnai žaliuoja, ir pilnas kiemas paukščių.

Staiga saulė pasislėpė už de- besų. Pradėjo snigti, ir viskas užaidengė sniegu. Tai ir po pa- vasario!

Mirga Rimavičiūtė, Kernavės tūntas

KAS MAN GERIAUSIA PATINKA

Man geriausiai patinka pava- saris.

Tada sprogsa medžių lapai, ir pradeda dygti įvairios gėlės. Viskas pradeda žaliuoti ir žydėti.

INKILĖLIS

Piešė Lydijs Bakajytis, Nerijos tūntas

ti. Aš mėgstu eiti į pievą ir sargi šventę yra Velykos — Die- skinti gėles, iš kurių nusipinu vultio atsikėlimas iš numirusių. Indrė Rudaitytė, Kernavės tūntas

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga. Kaina \$1.50

Nei vienas žmogus, nors pažinti nepriklausomai Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apieiti be J. Augustaitis pa- ruoštos studijos. Ši knyga būna kiekvienam, norinčiam pažinti ne- tolimą Lietuvos praeitį. Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį patįstusių žmonių tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiau- siai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienuose" darbo valandomis. Kas negali užteiti "Naujienuose" tai prašomas pernešti \$1.50 čekį arba Money Order, pridėdant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60606.

Gave pinigų, tuojau knyga pas jusime

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia apdūmų išskleisti medžių, dūmų šiu spindulį žieda, apskaičiuo medžių šakas drėgnais, kaip konfetoms ir pavasario vėda i gamtos vaizdą ir garų sta- buklus. Dramatiškai besikeičiančiose gamtos scenose žiūrovas savaipja juokiamą ir verpam poetą, nulegdamį išeitį žodžiais jausmų ir viltų gėlmės

Naujienuose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių

1. J. Augustaitis — Vairiūnė, ZVAIGŽDŲ TOS NAKTYS. Uždėlio loi- neto, 128 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltrušaitis, ZEMES PAAPOPOS. Elegijos, eilėms, poemos. Kieminio formato, 157 psl. \$2.00.
3. Burky Juozas, EILERASČIAI IR RASTAI. 156 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Eilų rinktinė, 160 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI — LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Karys, AUKSINE SEJA. Eilėraščių, 80 psl. \$2.00.
7. Nade Rastenis, TRIJŲ ROŽIŲ SVENTIS. Eilėms pasakojimai apie išvengtą lietuviškos senovės laukus su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nade Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI. Antano baranų 40 Anykščių, Šilės, vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Šteys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė, lyrika, 167 psl. \$2.00.
11. Šteys Santvaras, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sėgėtas, SAULELEIDŽIO SPINDULIOSE. Eilėms kūrme- liai, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sėgėtas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščių, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEI. Eilėraščių, 84 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyropulis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 5 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, GUK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Nordami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųskite i Naujienu- rastine arba užskaityti paštu pridėdant čekį ar pinigų orderį.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60606

Sekmadieni, birželio 10 dieną,

BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

įvyks

NAUJIENU PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VISĄ LAIKĄ GARSUSIS J. JONIKO ORKESTRAS GROS POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIS- KIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. BIRŽELIO 10 D. VISI KVIECIAMI Į NAUJIENU PIKNIKĄ.

URANAS

Rašo VYTAUTAS K. SADZIUS.

"Visas turtelis — šimtinė" autorius

Pasaulio laikraščiams paskelbus žinią, kad prancūzai Sacharoje rengiasi išsprogdyti uraną, man kilo mintis išvažiuoti į Argentinos kalnus ir paieškoti urano. Susitariau su geologu Otiėjumi kartu praleisti gana ilgą atostogą. Otiėjus buvo tikras laimės kūdikis. Jis turėjo nepaprastai didelį žinių bagažą, tai buvo visų sričių mokslo knyga.

Otiėjus jau buvo pastatęs žemės drebinimui atsparius namus ir ilgesnėm kelionėm įrengtą patogų autobusą, bet mudviejų užsimojimui jo autobusas, kaip susisiekimo priemonė, visai netiko. Otiėjus buvo savo rūšies Don Kichotas, bet šios kelionės darbų ir veiksmų višumoje, aš dar ir šiandien ji linksmam prisimenu.

Kalnais ir pakalnėmis keliauti patogiasias yra mulas, arklio ir asilo mišinys. Uraniui surasti, kaip ir kitiems metalams, reikalinga visokių priemonių, kaip balnai, paklodės, baklažai, pirmos pagalbos vaistai, žemėlapiai, užrašų knygos, kirvis, ieškojimui reikalingas plaktukas, mineralo pavymzdžiams maišelis, kastuvai, geri žiūronai, padidinamas

stiklas ir, kas svarbiausia, matuoklė, radioaktyvumui matuoti. Be to, pasiėmėm kelioms dienoms maisto, medžioklinį šautuvą ir pasileidome į Andų kalnyną ieškoti urano. Vietovė ir apylinkė buvo labai nyki, daugiausia akmenys, smėlis ir uolienos. Vietomis matėsi krūmokšnis ar sakuotas ožkabardis, kuris dar tebeaugantis, palietus degtuku, užsiliepsnodavo.

Net ir tokiose nykiose vietose kur-ne-kur gyveno žmonės. Tai dažniausiai ožkaganiai. Vienas kitas mūsų žino, kad ožkai nedaug pašaro tereikia.

Po trijų kelionės dienų, nukeliavus maždaug apie 60 kilometrų, pasiekėme vieną ožkaganio trobelę, kur nutarėme apsisolti. Trobelė buvo pastatyta iš ožkabardžių plaušo, molio ir purvo, sustiprinto keliomis šakelėmis.

Netoli trobelės iš pakrausio tryško šaltinėlis, iš kurio bėmavo fosforo ir sodos turintis vanduo. Perleidus tą vandenį per smėlio filtrą, galėjai gerti.

Turėdami išeities tašką, surastą trobelę, pradėjome ieškoti urano.

Kiekvieną dieną nuo saulės

Vytautas Sadzius, šio rašinio autorius, palikęs savo draugą Otiėjų urano kasti, pats užlipė 2,000 pėdų kalno viršūnėn ir nusipaveikslavo. Matoma kalno pakrausioje įjėdu rado kelias gyslas energijai tinkamo urano. Dabar įjėdu tebeplanuoja, kaip tą uraną paversti pinigais. Beplanuodami, įjėdu eilėraščius rašo ir deklamuoja.

tekio iki saulėlydžio su kompasu išjodinėjome visą apylinkę. Joje kryžmai ir skersai, nuodugnai tikrindami įvairiausias rastas uolienas. Deja, tas atkaklus urano ieškojimas nedavė pageidaujamų rezultatų. Radome keletą uolienos pavyzdžių, bet jų radio aktyvumas buvo silpnas, rodyklė taip rodė. Menkos jose buvo vario, geležies, nikelio ir sieros rūdų oksido žymės.

Neatsiekę pageidaujamų rezultatų pirmoje stovykloje, po savaitės persikėlėm apie 30 kilometrų į pietus ir apsisotjom pas kitą ožkaganį. Vėl prasiėdėm tie patys ieškotojo ir medžiotojo darbai. Jėgas visiškai išieškodavo toks kasdieninis darbas: teko išlandžioti visi pakrausiai, išjūdinti įtartinai klotai, apskaldyti nepaprastai uolienos, berenkant nadingai atrodančius pavyzdžius. Bet viso sunkaus darbo rezultatai buvo menki, radoime uolienos pavyzdžių menkos kokybės.

Po aktyvios ir jėgas išseminančios savaitės ieškojimo darbų, persikėlėm dar toliau į pietus, vėl maždaug už 30 kilometrų. Ten ir vėl buvo ta pati darbo tvarka. Maistui sumedžiiodavom kokį kiškėlį, arba nusipirkdavome ožiuką. Užkandę vėl ieškodavome urano jau mums įprastu būdu.

Pabaigoje trečios savaitės jau pajutome mums būtinų atsargų stoką. Be to, mudu abu jau pasiilgome civilizacijos gyvenimo. Jau būtų buvęs reikalinga galvoti apie grįžimą namo, bet abu nutarėm visą reikalingą dar vienai savatei atidėti. Be to, mudu vietoj kelionės atgal, nutarėm pasistumti dar bent 30 kilometrų į pietus pas kitą ožkaganį, ir ten apsisotjome.

Ten trečią dieną užtikome daug žadančios uolienos. Jos buvo gana dideli klotai.

MINERALINIŲ UOLIENŲ KIETUMAS

Išanalizavus rastą uolieną ir naudojant Mohso skalę, radome tokius davinius:

SiO ₂	— 65.00%
Al ₂ O ₃	— 2.50%
Fe ₂ O ₃	— 9.00%
CO ₂	— 3.50%

CuO	— 15.50%
H ₂ O	— 0.50%
MnO	— 3.76%
U ₃ O ₈	— 0.26%
Viso	— 100.00%

1. Talkas
2. Gipsas
3. Kalcitas
4. Fluoritas
5. Apatitas
6. Ortoklazas
7. Kvarcas
8. Topazas
9. Korundas
10. Deimantas

Kiekvienas aukštesnio skaičiaus mineralas ražo žemesnįjį. Urano turinčių uolienų kietumas Mohso skalėje yra tarp 4 ir 7.

Atrastas uolienų klotas geologiškai buvo skiriamas prie pirminės kilmės, tai buvo tokios mineralų gyslos, kurios amžių senovėje, kataklizminių jėgų veikiamos, išiveržė ir įsisunkė į kitos rūšies žemės klotų tarpą.

Vėliau veikiamos tų pačių jėgų buvo iškeltos į kalnų viršūnes arba nugramzdintos į gelmes. Del to ir turime įvairių mineralinių net ir naftos telkinių (ar sandėlių) nevienodą gilumą, skaičiuojant nuo jūros paviršiaus.

Gerokai pasitępus, mums pavyko nustatyti šešis mineralo klotus, gulinius ant bazaltinio akmens pakrausės. Paviršiuje buvo įrstanti, o vietomis dar suakmenėjusi molžemė. Antrą klotą sudarė kalkėtas ir suakmenėjęs smėlis. Trečią klotą sudarė mums rūpinas U₃O₈ piblanda, einanti žemyn suakmenėjusi gysla. Dar giliau gulėjo suakmenėjusio smėlio molo su Cu—vario žymėmis. Penktąjį klotą sudarė metamorfinė uoliena, o vėliauėjo basaltą dengiantis mišrus klotas.

Mums teko gręžti kas 10 metrų, kad galėtume nustatyti urano telkinio dydį. Nustatėm, kad pakrausioje klotai lūžo ir smuko gilyn, bet grąžtais mums nebuvo sunku nustatyti smukimo gylis. Mes ir vėl radome tuos pačius klotus.

Suradus uraną, reikia galvoti apie jo naudojimą taikiems tikslams.

Urano ieškotojas gali mažai žinoti apie geologiją, užtenka, kad mokėtų naudoti radioaktyvumo matuoklę, kurios pagalba, urano ieškojimas tampa pats lengviausias iš visų metalų.

Kaip iš knygų žinome, visi radioaktyvūs elementai: Uranas 238, Torijus 234, Radiumas 226, Radanas 222 ir kt., nuolat spinduliuodami, leidžia alfa, beta ir gama spindulius. Čia ir panaudojama radioaktyvumo matuoklė, kuri, veikianti gama spinduliu, parodo, kad aplinkoje yra radioaktyvus metalas ar jo oksidas. Nustatius metalo nuosimtį uoloje, galima pradėti galvoti apie jo ka-

simą, jo išskyrimą iš rūdos ir kitų priemonių ir jo pritaikymą civilizacijos reikalmams.

Radioaktyvumo matuoklės pagrindas yra stiklinis vamzdis, pripildytas helio, argono ar kryptono dujom. Tas stiklinis vamzdis dėl apsaugos įdėtas į metalinį ir alinai uždaromas, gi per vamzdžio vidurį eina teigiamai pakrauta viela, sujungta su baterija, elektros alternatorium ir rodykle. Radioaktyvūs spinduliai iš aplinkos vamzdžio viduje pagimdo elektronus, kurie savo ruožtu, veikia teigiamai pakrautą vielą, gimdydami neigiamą pulsavimą, kurį pamatome matuoklės rodyklėje.

Yra ir kitais parindais sudarytų radioaktyvumo matuoklių, bet apie jas gal — kitą kartą. Radioaktyvių metalų ieškotojas, prieš besileisdamas į bet kokią ieškojimo avantiūrą, turi būti labai gerai susipažinęs su tos matuoklės naudojimu.

Urano mineralas U₃O₈ randamas magnetinėse gyslose (pirminis) ir nuosėdinėse uolienų telkiniuose (antrinis). Spalvos tamsiai, riebiai metalinis, apysunkus. Mineralo lygkietumas Mohso skalėje yra tarp 4 — 7. Svarbesni pirminiai urano mineralai yra piblanda ir uraninita su mažom priemai-

tom kitų metalų, kaip Nobijus, Titanijus, ar Vanijs.

Antriniai urano mineralai yra: Karnolitas, Antimonitas, Torbernitas ir kt.

Reikia turėti omenyje, kad pagrindinės urano rūdys — oksidai yra pasiskirstę ir įsisukę į kitus mineralų klotus, del to jo išgavimas kartais yra labai painus. Mažesniuose kiekniuose uranas yra pasiskirstęs visų žemynų paviršiuje ir net granito ir bazalto uolose, bet del per mažo nuosimtio ir per didelių išlaidų ji išskiriant, įsai tenai turbūt ir pasilikis.

Paskutiniaisiais laikais, jeigu uoliena turi savyje mažiau negu 0.10% urano, tai iš prekybinio taško jos išskyrimas neapsimoka. Kaip jau minėta anksčiau, urano randamas magnetinėse ir nuosėdinėse uolienose. Tų klotų amžius, tai yra susiformavimas yra nevienodas. Paskutiniu laikų urano klotų amžius nustatyti vartojamas radiologinis būdas, iš to kai kurių nuosėdinų urano telkinių amžius išvedamas bet kartais ieško ir randa nau-

jų viltingų dalykų.

Tas pats tinka ir magniniam — gysliniam urano telkiniams. Nagrinėjant urano telkinio amžių, reikia turėti omenyje ir vietovę, kur jis užliktas. Urano rūdos sandėlių erų eigoje vyko nuolatinė vulkaniniai kataklizminė kalnodara ar nuolatinis taikingas magmatinių uolienų irimo fizikos ir cheminis procesas. Iš to susidarė naujo tipo nuosėdinės uolienos, kurios per kalnodaros procesą vėl patekda-

vo į žemės gelmes ar į kalnų viršūnes.

Siame straipsnyje prabėgom atpašakota, kaip ir kur užtinbinio taško jos išskyrimas neapsimoka. Kaip jau minėta anksčiau, urano randamas magnetinėse ir nuosėdinėse uolienose. Tų klotų amžius, tai yra susiformavimas yra nevienodas. Paskutiniu laikų urano klotų amžius nustatyti vartojamas radiologinis būdas, iš to kai kurių nuosėdinų urano telkinių amžius išvedamas bet kartais ieško ir randa nau-

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygelė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Cikagietis išpūdi oku nutoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista. 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Vado Rasteno vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK t. v. anto bročiūrai, paliečiantys laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 111 psl. Kaina \$3.00. Kietasis viršelis \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar pinigine perlaide.

NAUJENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl.	\$4.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl.	\$4.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įrišta, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrišta — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrišta — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštasis viršelis.	\$5.00
Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiūnas, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narušė, TRYŠ IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bročiūrai. 232 puslapiai.	\$3.00

NAUJENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui. Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Mes švenčiame 50 m. sukaktį
Mokame iki 6% Dividendus ir
dar auoame dovanų.

JEI PADESITE TAUPYMO ŠĄSKAITON \$100 ar daugiau, tai galėsite gauti šotį ir 4 stiklus.

JEI PADESITE \$500 ar daugiau, tai iš 40 dovanų galėsite pasirinkti padažo šildytuvą, žvakių, patarnavimų lėkštes, dėžutę duonai, nerūdijamo plieno dubenį daržovėms maišyti, elektros laikrodį virtuvei ir daugelį kitų vertybių.

JEIGU PADESITE \$5,000 ar daugiau, tai iš 40 dovanų, galėsite pasirinkti rankinius ir stalo laikrodžius, dakrono antklodę, radiją, foto aparatą, šildomą lėkštę, spirgintuvą, elektros keptuvą, Corning kavinuką ir daugelį kitų vertybių.

VIENAI ŠĄSKAITAI VIENA DOVANA.

DARBO VALANDOS: Pirmadienį, antradienį nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadienį nuo 9 iki 6 val. vak. Penktadienį nuo 9 iki 7 val. vak., o šeštadienį nuo 9 ryto iki 1 po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Istaigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Lietuvoje Maskva stipriai nesijaučia

Sovietų karo jėgos koją įkėlė Lietuvon prieš 32 metus. Sovietų politikai ir maršalai prižadėjo "suteikti mažai tautai" didelės tautos globą ir apsaugoti ją nuo karo nelaimių. Tikrovė visiems žinoma. Sovietų maršalai Lietuvos ir kitų Pabaltijo tautų nuo karo pavojaus neapsaugojo. Pirmuosius šūvius išgirdė maršalai ir politikai paskubomis bėgo, kad nesusuostų parako, o apie mažos tautos gynimą ir kalbos negalėjo būti. Rusai susirinko svarbesnius lietuviškus kvailingus, susisodino į čekos sunkvežimius ir išsivežė. Kad vėliau būtų mažiau bėdos, tai abejotinos ištikimybės komunistus pakeliuše likvidavo ir paliko pakelėse.

Sumušus vokiečius, sovietų karo jėgos antrą kartą įsiveržė į Lietuvą. Ši kartą rusai viską vertė iš pamatų. Lietuvius šaudė, suminėjo ir į Sibirą siuntė, o pačioje Lietuvoje elgėsi, kaip nukariautame krašte. Visą vogė, plėšė ir vežė į Rusijos gilumą. Pertvarė žemės ūkį, apiplėšė ūkininkus, atėmė santaupas, galvijus ir kiekvieną vertingą dalyką. Į valstybės ir savivaldybės įstaigas, į buvusias bendroves ir bankus sukišo savo žmones, kurie per paskutinius du dešimtmečius "stato socializmą" ir "veda komunizmą". Tas rusiškas "komunizmas" turėjo atnešti gerbūvių kiekvienam krašto gyventojui, nebuvo siam Lietuvoje "proletarui" ir nusikriaustam ūkininkui. Komunistų partijos narių skaičius iš 400 išaugo iki 100,000. Pramonė auga, o hektaras duoda daugiau javų, negu jis duodavo nepriklausomos Lietuvos laikais.

Visi turėtų būti laimingi ir patenkinti, bet taip nėra. Maskva žino, kad Lietuvos gyventojai nepatenkinti. Maskva norėtų Lietuvą ir jos gyventojus visiškai izoliuoti nuo laisvojo pasaulio. Maskva sutinka įleisti ir pavergtą Lietuvą japonus ir kirgizus, bet ji vengia leisti lietuviams nuvažiuoti į gimtinę savo kraštą. Sovietų valdžia šį pavarą nukirto net turistų buvimo laiką Lietuvoje. Lietuvon dviem savaitėm nuvažiuavusius turistus siunčia į Rygą, Leningradą ir kitas sovietijos vietas, kad tikrai pačioje Lietuvoje negalėtų pamatyti tos "didelės pažangos", kurią, komunistų partijos vadovaujami, suproletarinti lietuviai yra padarę.

Antanas Sniečkus, ištikimiausias Maskvos kvailingas, parašė net knygą apie per 32 metus pasiektą lietuvių gerbūvių. Sniečkus, būdamas ištikimas Maskvos politikai, aiškina, kad to gerbūvio pasiekė visos "broliškos tautos", ne vien lietuviai. Anksčiau rusų pavergtos tautos turėjo daugiau laiko "statyti socializmą", todėl daugiau aukštų jo pastatė, bet ir Lietuva, statybos darban įtraukta daug vėliau, žingsniuoją kartu su kitomis tautomis. Knygą

MŪSŲ BŪVIMAS IR VILDAVINIAI

ATSARGIAU SU AMERIKOS KALTINIMAIS

P. STRAVENSKAS

Kas — kas, o mūsų lietuvių bendruomenės vadai, turėję esu jau rašęs 1973, V. 19 d. Nambūti korektiškai taktiškai su JAV valdžia, su kuria jiems, kaip Bendruomenės atstovams, reikėtų turėti reikalių ir mums visiems atstovauti.

O ar tokie jie yra?

Sniečkus pavadino "Broliškoje TSRS tautų šeimoje". Kol Sniečkus kalba apie "socialistinę statybą", tai viskas eina pagal nustatytą propagandos liniją. Viskas tvarkoje popieriuje ir propagandinėje spaudoje, bet ne tikrovėje.

Jeigu laisvojo pasaulio lietuvių spauda, kurių priekyje žingsniuoją Naujienos, neatkirtų sovietinės propagandos nuo rusiško gyvenimo tikrovės, tai tolimesniam užkariavimui duryt būtų plačiai atidarytos, bet Naujienos gana dažnai iškelia viešumon komunistų skelbiamą melą ir net kai kurių studijuoti tinginių mokslinčių nepajėgumą tą melą pastebėti ir kelti viešumon. Dar arčiau, kai tie lėkšti mokslinčiai pradeda skelbti tuos "rusiškus laimėjimus" pačių laisvojo pasaulio lietuvių tarpe. Savo knygoje Sniečkus šitaip skundžiasi:

"Lietuviškieji buržuaziniai nacionalistai mėgina apsmėikyti socialistinę santvarką, sumenkinti visa, ką lietuvių tauta pasiekusi tarybų valdžios metais. Tačiau tikrovė, mūsų didžiuliai laimėjimai visose ūkio ir kultūros srityse visiškai paneigia šį melą. Lietuvos komunistai, visi darbo žmonės visada duodavo ir ateityje duos ryžtingą atkirtį imperializmo propagandai ir jos niekingiems tarnams — lietuviškiems buržuaziniams nacionalistams, radusiems prieglobstį po imperialistų sparnais". (Komunistas, 1973 m. vas. numeris, 81 psl.).

Jeigu tie "laimėjimai" tokie dideli, tai kodėl jų nepasirodė? Visame laisvame pasaulyje kiekvienas laimėjimas žmonėms parodomas. Didžiosios bendrovės savo klientams net keliones apmoka, kad naujus pagerintus ir rinkon leidžiamus savo prekių modelius parodytų. Bendrovės ne tik veltui nuveža, bet nuvežtuosius vaisina ir apnakvydina, kad tikrai naujausius laimėjimus pamatytų, jais susidomėtų ir apie juos vėliau kalbėtų.

Tuo tarpu Sniečkus parinkta komunistinė "tarybinė" Lietuvos valdžia ne tik parvykusiems lietuviams nieko nerodo, bet viską daro, kad jis tų laimėjimų nepamatytų. Jam aprėžia laiką būti "didelių laimėjimų" krašte; jam nustato specialų maršrutą specialiai parinktais keliais; jeigu parvažiuos turistais vis dėlto drįsta pakelėje sustoti ir pasižiūrėti kaip pakelėse žmonės gyvena, tai juos velka į teismą ir baudžia už "tarybinę" Lietuvos įstatymų neįžinymą ir net už jų laužymą. Vieną kitą išsiuntė iš "tarybinės" Lietuvos, kad joni nekad daugiau nebegrižtų, o kiti turėjo teisę pasizadėti, "daugiau nebegrižtų", "didžiųjų laimėjimų" nebeįsikišti ir į juos nežiūrėti, jeigu ir rastų.

Iki šio meto Lietuvos nuvažiuavusieji tebematė vien tik didelį vargą. Tas vargas ir pasibaisėtinas žmonių išnaudojimas ir yra pati galingiausia "po imperialistų sparnais prieglobstį radusių" "buržuazinių nacionalistų" propaganda. Prieglobstį kitur radusieji tremtiniai jokios propagandos neveda. Prieš rusišką "komunizmą" bauriausia propagandą varo žiaurus pačių komunistų elgesys ir istorijoje negirdėtas pavergtų tautų išnaudojimas.

kos valdžios žmonėms, jei tai jie žino, labai nepatiktų. Tai buvo Pirmininko didelis neatsargumas.

O dabar turį prieš akis dar ir mūsų to PLB Pirmininko visos partijos neatsargumo pavėzdį — tai lietuvių Fronto Biciulių rinkiminės propagandos lapelį, išsiuntintą visiems Chicago lietuviams (prieš JAV LB Tarybos ir PLB Seimo rinkimus), kur JAV valdžia taip apsmėikė, kad jei tatau sužinoitų, galėtume patekti į bėdą.

Tame lapelyje rašoma: 1) kad Sovietai, drauge su Amerikos valdžios tam tikromis istaigomis nusprendė sustabdyti šiame krašte bestiprę janciją lietuvių politinę veiklą; 2) kad jie tuoj ir pradėję lietuvių visuomenės "ardomą darbą"; kad "per specialiai sovietų bei kitų kraštų žvalgybai dirbančius asmenis" (kurių, girdi, ir mes turime savo tapę) imtasi mus tarpusavy kirpinti, skleistį apie mus melus, melgi griebtis "šantažo priemonių".

3) Tąja akcija, esą, siekta "bet kokia kaina" sunaikinti mūsų Bendruomenę.

4) Esą, pirmiausia griebtasi "susidoroti" su Bendruomenės vadais, daugiausia, su frontininkais, kurie, matot, yra mūsų išeivijoje "visais atžvilgiais pajėgiausi"... Dėl to jiems ir teko "patys didieji šūviai"... Propagandinis lapelis mus dar informuoja kaip toliau vyko (bendromis Amerikos su Sovietais pastangomis), mūsų Bendruomenės griovimas, padedant tame griovybos darbe visokiems mūsų tarpe esantiems agentams, žvalgybininkams ir kitiems panašiams tipams.

Lapelis baigiamas šūkiu:

"Neleiskime priešui (atsėit Sovietams su Amerika ir dar su visokiais mūsų agentais — PS) sunaikinti mūsų pačių rankomis mūsų vadovus", atseit, frontininkus, tuos "visais atžvilgiais pajėgiausius" LB narius ir vadovus.

Palieku savo pastabas dėl to lapelio kito turinio dar čia nepareikštas, išskiriant tik pastabą dėl Amerikos kaltinimo, manding, visai nebūtais daiktais.

1) Iš kur gi frontininkai žino tą Sovietų susitarimą su Amerika mūsų veiklą sužlugdyti ir kitokio blogio mums pridaryti? Man atrodo, kad čia tai tik fantazija, išmisas — ir niekas daugiau.

2) Kaltinti kraštą, kuriame mes gyvename, tokiais nebūtais daiktais, skelbti Amerikos valdžią susidėjusią su Sovietais ir nutarusią mus prazudyti —

tai didelis mūsų nedėkingumas Amerikai už tą gerą, kurį čia iš jos esame gavę. O toks kaltinimas yra tos valdžios apsmėikimas. Sakykit, kuo frontininkai, tie mūti (kaip lapelyje sakoma) "patys pajėgiausi žmonės", mūsų "vadai" galėtų tuos savo teigimus, tuos kaltinimus Amerikai įrodyti?

Amerika aiškiai, įsakmiai pripažįsta Lietuvos valstybės teisiškai pilnai egzistuojančią, tuom tarpu kad kitos valstybės tokio pripažinimo vengia, mums įsakmiai jo neduoda, išskiriant tik jų vieną kitą.

Amerikos valdžia mums jau gal dešimtimis kartų užtikrino, kad ir toliau ji Lietuvos valsty-

bę pripažins teisiškai galiojančią.

Amerikos legislacinės įstatigos kasmet iškilmingai pamini mūsų vasario 16-ją. Nepriklausomybės šventę. Amerika mums duoda plačiausias laisves čia gyventi, reikšties visokeriopa veikla, netgi ir politinė.

Kaip tada galima Amerikos valdžią kaltinti samokslavimu su Lietuvos okupantais bolševikais, jų bendromis pastangomis mus prazudyti?

Mano nuomone, tokių kaltinimų pasekmės gali būti liūdnės nei mes pagalvojame.

Todėl aš ir sakau: atsargiau su kaltinimais Amerikai!

KAZ STREVA

PRAŠO PLYTOS...

4.

RYŠIS SU TAUTA...

Niekas iš lietuvių išeivių nepropaguoją tokios minties, kad reikia atsiplėsti nuo tautos kamieno. Bet būtų taip pat klaidinga mintis, jei p. St. Santvaras manytų, kad mes būsimė priplie prie tautos kamieno, jei tik klausysimė Maskvos atsiųstų dainininkų, jų dainuojamų jų arijų, dalyvausimė jų surengtuose koncertuose, pavykslų parodose, vešime vaikų ir okup. Lietuvos pionierių stovyklas, siųsimė studijuoti jaunimą į Vilnių.

Mes palaikome su tauta ryšius, ir už tai okupantui mokame labai brangią kainą. Tai kam gi mums patiems plauti savo smegenis? Būkime apdairūs, kad okupantas savo klaidą tik mums jų neišplautų. Ar gi nekeista, kad Lietuvos pavergtui mažiausiai sekasi vykdyti šią "smegenų išplovimo operaciją", mūsų pavergtus lietuvius Lietuvoje kur dieną ir naktį krikia garsiai kalbiai, skirti išplauti jų smegenis.

O tuo tarpu čia, Amerikoje gyvenantiems, paskendusimams nuveikusios? Jei p. St. Santvaras tik tiek apie jas tegali pasakyti, tai tikriausiai jis nepaiešina mūsų tautiečių, bet ir ne vienam lietuviui intelektualui juos "išplovė". Bet kas skaudžiausia, kad tokie "išplovėjai", net ir nejaucia, kad jie jau po tokios "operacijos".

Priešingai, jiems atrodo, kad rezistencija lietuviškosios išeivijos prieš okupanto tikslus yra komunistinis darbas, kad ji skaldanti lietuvišką vienybę ir jėgas. Jie nejaucia, kad tokias ir panašias mintis skleidami, talkininkauja tikrai okupantui. Jie net nenori suprasti, kad padėdami lietuvių kolonijose rengti koncertus, vedami vaikų ir pionierių stovyklas, sių-

damį studentus į Vilniaus universitetą ir kad apsilankę okup. Lietuvoje ir pabendraavę su enkavedistais, grįžę skelbia Lietuvoje žydint gerovę ir kultūrą, kad tuo jie jau yra tapę Maskvos pagalbininkais.

Bet jie tokiais save nelaiko. Priešingai, tuos, kurie demaskuoja Maskvos tikslus. Tikrai, kokia minties perversija!...

KELIAS Į TAUTININKŲ PARTIJĄ...

Idomus p. St. Santvaro pasiaukšimas, kodėl jis jau anksčiau pavarasiruojo pas tautininkus. Mat, anot jo, tautininkų ideologija pabrėžtinai akcentavo tautinį solidarumą. Atrodo, pagal jo samprotavimą, kad visos kitos, laisvosios Lietuvos partijos lietuviškumo neakcentavo, jos nepaisė ir siekė vėlinas žino ko...

Mat, visos kitos partijos, anot jo, buvusios žemo etinio ir moralinio lygio, alino jėgas be naudos, sunaikino daug energijos.

Ar p. St. Santvaras rašo teisybę? Ar gi, laisvosios Lietuvos partijos nieko gero nėra nuveikusios? Jei p. St. Santvaras tik tiek apie jas tegali pasakyti, tai tikriausiai jis nepaiešina mūsų tautiečių, bet ir ne vienam lietuviui intelektualui juos "išplovė". Bet kas skaudžiausia, kad tokie "išplovėjai", net ir nejaucia, kad jie jau po tokios "operacijos". Priešingai, jiems atrodo, kad rezistencija lietuviškosios išeivijos prieš okupanto tikslus yra komunistinis darbas, kad ji skaldanti lietuvišką vienybę ir jėgas. Jie nejaucia, kad tokias ir panašias mintis skleidami, talkininkauja tikrai okupantui. Jie net nenori suprasti, kad padėdami lietuvių kolonijose rengti koncertus, vedami vaikų ir pionierių stovyklas, sių-

(Bus daugiau)

JONAS AUGUSTAITIS

Suvėluotas atsakymas ir nepamatuotas pasiteisinimas

(Div. gen. Stasio Raštikio atsiminimų 3-sis tomas)

7

Į šį Urbšio pranešimą, Erich Koch, Ribbentrop'o vardu, paprasė Urbšio kelionę į Danzigą kiek atidėti. Tokiu būdu Urbšui pavyko "diplomatiniu" būdu, atsikvėsti su Ribbentrop'u. Ir tikporai dienų prieš Urbšio pakvietimą Danzigą, mes malome tos konvencijos projektą (1939 m. rugsėjo mėn. 20 d.); jis kalba apie Reicho kariską konvenciją su Lietuva. Dokumentas nebuvo niekam įteiktas; jis alijantų komisijos buvo surastas ministerijos archyvuose ir paskelbtas jų minėtuose dokumentuose. Manoma, kad Ribbentropas norėjo jį įteikti Urbšui Danzige, bet Urbšui atsakius vykti, jis ir pasiliko bylose. Iš to neįteikto projekto žygio į Vilnių, priešininkai daro dabar išvadas, kad Reichas norėjo surišti Lietuvą karinėmis konvencijomis, jau pradžioje rugsėjo, ragindamas Lietuvą eiti į Vilnių.

Atsiskius Lietuvai užimti Vilnių ir pranešus alijantams (Britanijai, Prancūzijai) apie Reicho raginimą eiti į Vilnių, taip pat

atsiskius Urbšui susitikti su Ribbentropu Danzige, be to, plintant Kaune kalbom, kad karo metu, Lietuva pareikalaus grąžinti Klaipėdą (Dok. Nr. 254, Kowno, den 15 Oktober, 1939 m., Zechlin), Reichas, visai neabejotinai, laikė Lietuvą Lenkijos ir alijantų šalininke ir Reicho priešu; todėl Hitleris 1939 m. rugsėjo mėn. 25 d. savo slaptosios instrukcijos kariuomenės štabui 4-me punkte, davė tokį įsakymą: "In Ostpreussen müssen genügend Kräfte bereitgehalten werden, um Litauen auch im Falle eines bewaffneten Widerstandes rasch in Besitz nehmen zu können" (Rytprūsiose turi būti laikoma pakankamai jėgų, kad greit užimtų Lietuvą, net ir ginkluoto pasipriešinimo atsitikime). (Dokum. 135, Führerhauptquartier, d. 25 sept. 1939, pasirašė Adolf Hitler). Tai tokiems santykiams Reicho su Lietuva esant, Ribbentropas 1939 m. rugsėjo 27 dieną atskrido į Maskvą, pasikeitusiai situacijai (sovietams užėmus Vilnių) santykiams su sovietais sureguliuoti.

Niekur nėra tuose Reicho Užsienų Reikalų ministerijos dokumentuose užrašų dėl ko Ribbentropas, po konflikto su Lietuva, (įsakęs Reicho atstovams Kaune nesikalbėti daugiau Vilniaus klausimu, jeigu lietuviai ir pradėtų), bet pakvietė dar Urbšį atvykti į Danzigą. Tai yra vėl dar vienas įrodymas Reicho nusistatyme, patvirtintu

Reicho — Sovietų derybose Maskvoje (rugsėjo mėn. 27 — 28), kad Reichas visais būdais norėjo pasitaikyti Lietuvą savo įtakojė, ir nieku būdu neužleisti ją Sovietams.

1939 m. rugsėjo mėn. 21 d. Ribbentropas telegrafavo Schulenburgui, kad jis atsigai primintų Molotovui, kad einant susitarimui, Vilniaus sritis būtų priskirta Lietuvai (Dokum. Nr. 114, Bd VIII, Berlin, den 21 sept. 1939. V. Ribbentrop). 1939 m. rugsėjo 22 d. Schulenburgas telegrafavo Ribbentropui, kad Molotovas jam pareiškė, kad jie susitarimo dėl Vilniaus laikosi, tačiau priminęs, kad Vilniaus klausimas yra bendras visų Pabaltės valstybių klausimas ir turi būti sutvarkytas bendrai su Pabaltės klausimais (Dokum. Nr. 123, Bd VIII, Moskau, d. 22 sept. 1939, Schulenburg). O jau 1939 m. rugsėjo 25 d. Stalinas aiškiai sakė Schulenburgui, kad jis norėtų, kad Reichas atsikvėktų įtakos Lietuvoje (Dokum. Nr. 131, Bd VIII, Moskau, d. 25 sept. 1939, Schulenburg). Iš čia galima padaryti beveik tikrą išvadą, kad Ribbentropas, vykdamas į Maskvą, norėjo susidaryti argumentų prieš Staliną pasilikti Lietuvą Reicho įtakojė; tam jis kvietė Urbšį — ar gauti Lietuvos bendradarbiavimą (ar susitarimą) pasizadėjimą su Reichu susitarti, ar eventualiai dėl konvencijos turinio, ar ką kita — pakišti Stalinui Lietuvos susitarimą su Reichu. Antrą vertus už "bendradarbia-

vimą" su Reichu: už Lietuvos žygi į Vilnių, už sutrupinimą Reicho armijų į Maskvą žygio koku 500 km. (pradžios žygis — nuo Molodecino) buvo galima išsiderėti privilegijų bei tos konvencijos teksto pakeitimų, jeigu ji bendrai būtų buvusi patiekta Urbšui. Neabejotina tačiau, kad Urbšio atsakymas vykti į Danzigą, yra daugiau kaip apsilėidimas, yra didelis Lietuvos reikalų nepasivimas, visiškas ignoravimas. Iš derybų partnerio Lietuva atsistojo į derybų objekto poziciją ir derybininkai paleigė pagal savo interesus visiškai nepaisydami Lietuvos reikalų.

Po to viso Ribbentropas neturėdamas argumentų prieš Staliną, nuskrido rugsėjo 27 d. į Maskvą ir per tris posėdžius, dar pusėtinai prieštaravo Stalinui, tačiau gaves iš Hitlerio telefonui sutikimą, perleido Lietuvą Sovietų įtakai (1939 m. rugsėjo 28 d.), pasilikdamas tik Sūdovos juostą pagal Sešupę, iki Reicho sienos, Reicho įtakai (Dokum. Nr. 152, B. VIII, Moskau, den 28 sept. 1939, Ribbentrop, ir toliau dokum. B. VIII, Nr. 157, 158, 159, 160, 161, 162). Vėliau toji Sūdovos juosta — 1941. I. 10. — buvo parduota sovietų įtakai už 7½ milijonus dolerių.

Po sutarties pasirašymo Maskvoje (1939 m. rugsėjo 28 d.), po Lietuvos perleidimo Sovietų įtakai, Hitleris 1939 m. rugsėjo 30 d. savo instrukcija Nr. 5, kariuome-

nės vadui atšaukė įsakymą laikyti Rytprūsiose reikalingą Lietuvai užimti kariuomenės skaičių, pkt. 3 sakė: "Auf Grund der letzten politischen Entwicklung erubrigt es sich, die gemäss Weisung N. 4, Ziffer 4, letzter Spatz, in Ostpreussen vorgeesehenen Kräfte bereitzustellen" (Pasirėmus paskutiniiais politiniais įvykiais, nereikalinga daugiau laikyti Rytprūsiose numatytų pajėgų, einant instrukcija N. 4 skyrius 4, paskutinis sakinytis) (Dok. 170, B. VIII, Berlin d. 30 september 1939, Adolf Hitler).

Tai taip baigėsi, (šioje vietoje be komentarų) einant dokumentais, atsiskius rugsėjo pirmose dienose eiti į Vilnių ir atsiskius kalbėti su Ribbentropu Lietuvos perleidimas sovietams.

Toliau Raštikis (pusl. 233, t. III) cituoja istoriko J. Jakšto nuomonę iš "Dirvos" (1965. VIII.27), kad nereikėjo, karo pradžioje rugsėjo mėn. eiti Lietuvai į Vilnių. Jakštas ten rašė: "kad Lietuvos susiglaudimas su vokiečiais žygiuojant į Vilnių ir būtų sukludęs rugsėjo 23 dienos protokolo reviziją ir ji būtų pasilikusi vokiečių politikos sferoje iki 1944 metų, bolševikinės okupacijos po to laiko ji tikrai nebūtų išvengusi" (ibid. pusl. 233), o ir užėmus bolševikams, ji būtų paversta "oblast" ir naikinama. Prof. Jakštas čia sukludo tris kartus:

TELEF. PR 8-3225

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES
IR ORKLES LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

IR
DR. FANG C. LU

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINIA CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-4446

Antros ofiso —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. TEL. 599-0500

Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepiama skambinti 874-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA

Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
840 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET

Ofiso: HEMlock 4-5849
Reiz: 388-2232

OFISO VALANDOS:
Išvardinimas ir ketvirtadi. 1-7 val.
antradi. penktadieni 1-5, treči.
ir ketvirtadienį skambinti

Reiz: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINIA CHIRURGIJA

1322 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepiama skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITE

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINIA CHIRURGIJA

6122 So. Kedzie Ave.
Telef. WA 5-2670.
Neatliepiama — skambinti
471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: ME 4-1818 arba RE 7-9700
rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Išvardinimas, antradien-
iais, ketvirtadieniais ir penktadien-
iais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Sestadieniais nuo 9 iki 11 val.
ryto tik susitarus.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradi. nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadi. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880.
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bandra praktika, ir chirurgija

Ofiso: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296

Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sestadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bandra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS

Ofiso: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradi., trečiadienį
ir penktadienį 8-12 val. vak. Sestadien-
iais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET

Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Reizid. telefonai: Gibson 8-6195

Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandų skambinti telefonais: HE 4-2123.
Jei neatliepiama, tai telefonai: GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDE-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8, Sestadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PR 8-5084

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI
NAUJENAS

TRAUKINIŲ ARBA GELEZINKELIŲ?

Ponas Bakūnas savo paskuti-
niame straipsnyje Naujienose
(Pastabos iš tolo) jaudinasi, ar
min. Urbšys tame lemiamame
momente grįžo į Kauną gele-
žinkelio, ne lėktuvu, kaip jis
man aiškino. Tai yra min. Skir-
pos nuomonė, nes jis neatmen-
s jo grįžimo būdo. Min. Urbšys
man aiškino, kad jam lėktuvą
pristatė vokiečių vyriausybė.
Jeigu aš nebūčiau mano pasikal-
bėjimą užrašęs, aš šiandien irgi
tiksliai nežinočiau ką man tuo-
met min. Urbšys pasakėjo.

Jis man sakė: "Sugrįžęs į Pa-
siuntinys po trumpo laiko
mums pranešė, kad lėktuvą skri-
dimui paruoštas. Netrukus su
žmona išskridome į Kauną".

Kadangi min. Urbšys buvo pa-
kviestas pas min. Ribbentropą
po pietų, pas jį užtruko turbūt
mažiausiai valanda su viršum.

Toliau min. Urbšys aiškino:
"Valstybės prezidentui pirmi-
ninkaujant, ministerių taryba
pakartotinai posėdžiavo; tary-
ba galvojo, kad bus galima kaip
nors pakeisti Hitlerio reikalavi-
mą. Lietuvos vyriausybė darė
konkrety pasilūpymą. Man prisie-
ėjo dar porą kartų į Berlyną
skristi... Galiausiai kovo mėn.
22 d. pirmomis nakties valan-
domis buvo pasirašyta sutartis
dėl Klaipėdos krašto atidavimo
Vokietijai, nes mums paaiškėjo,
kad iš kitų pasaulinių valstybių
nebuvo galima laukti paramos".

Tai gi min. Urbšys kovo mėn.
20 d. po pietų gavo ultimatumą
ir su juo atskrido apie 6 val.
Kauną, kur visą vakarą ir vėl
naktį ėjo posėdžiai. Kovo mėn.
21 d. min. Urbšys savo paties
žodžiais dar du kartus skrido į
Berlyną su Lietuvos pasiūly-
mais... Tas greitas kelionės bu-
vo galima atlikti tik lėktuvais,
ne geležinkelio. Dėl ko netikėti
min. Urbšius pirmą kartą apie
tai sakant.

Apie kalbamą 1,000 dol. aš ra-
šiau dėl min. Skirpos veikaliuko
apie Klaipėdos atplėšimą išlei-
mo. Aš patariau p. Bakūnui su-
rinkti tą sumą paremti p. Skir-
pos 100 puslapių knygutės išlei-
dimą, ne man. Aš įjaučiau intere-
sus kreiptis tik dėl 10 dol. gar-
bės penneratori. Aš geriausia-
iai žinau, kokie dosnūs yra mū-
sų tautiečiai, nes jau dvi knygas
atspausdinau.

Manau, kad šių paaiškinimų
užteks: min. Urbšio grįžimui
Kauną išaiškinti.

GRADINSKAS

"MAŽAS RADIJAS,
DIDELIS TONAS"

Atid. 9-6; pirm. ir ketv. 12-9.
Treči. ir sekm. uždaryta.

2512 W. 47. ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMIS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA

2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA

R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WILbrook 5-8063

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
grausios gėlės ir vainikai ant-
nių papuošimui ir sezoninė
kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.

ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FR 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Sestadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Telef.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS

Our wildlife has no defense
against the cruel use of fire.
So please follow Smoke's ABC's:
Always hold matches all cold.
Be sure to douse all campfires,
etc. the ashes, and douse
them again. Crush all
smokes dead out.

Please! Only you can
prevent forest fires

Erzvilko Klubas

Erzvilko draugisko klubo
narių eilinis susirinkimas įvyko
šio mėnesio pradžioje, gegužės
2 dieną, o sekantis susirinki-

DR. M. ANYSAS

mas įvyks trečiadienį, birželio
6 dieną Hollywood Inn salėje.

Klubo šokių vakaras įvyko
gegužės 5d. toje pačioje salėje.

Buvo skanių valgių ir gardžių
gėrimų ir daug gražių, brangių
dovanų. Visą komisiją, Berni-
ce žemgulienei vadovaujant tą
vakarą smagiai sukosi, tik
gaila kad kai kas apsiima būti
prie darbo ir ateina į salę, bet
prie darbo nėra ir dėlto komi-
sija turi nemalonumų.

Kai vakaras pasibaigė, komi-
sija ir darbininkai nusimė-
čėvėrykus ir kojas pailsinę
namus ištraukė.

E. M. McNamee

Skyway mokestis 50 centų

Federalinis teisėjas Richard
W. McLaren įsakė Chicago
miestui imti iš pravažiuojan-
čių Chicago Skyway mokestį
vietoj ligišlinių 35 centų imti
po 50 centų.

Chicago Skyway, tai yra
greitkelio tarpas nuo 63 iki 106
gatvių pastatytas 1958 metais,
nuo pat pradžių iki šiol duo-
das nuostolius. Kainos pakėli-
mas turi prasidėti nuo birželio
15 dienos.

Ir cigarai negeresni

Daugelis rūkiojų prisiklau-
sė apie pavojus rūkant ciga-
retes, pradeda rūkyti cigarus,
tuomi pavojus ne tik nesuma-
žindami, bet dar padidindami.

Anglijos daktarų žurnale
Lancet aprašoma studija su 7
rūkoriais, kurie cigaretės pa-
keitė cigarais. Visi septyni ci-
garų dūmus įtraukdavo į plau-

čius ir po nustatyto laiko palik-
rinus rasta, kad jų kraujo spau-
dimas ir anglies viendegio kie-
kis kraujuje yra toks pat, koks
buvo cigaretės rūkant. Lancet
nurodo, kad cigarus rūkant
dūmuose esantis smolės kiekis
turi daugiau vėžį sukkeliančių
medžiagų negu cigaretė dū-
mai. Anglijos daktarai nurodo,
kad net visiškai neįtraukiant
cigarų dūmų labiau susigeria
į burnos "pamušalę" negu ci-
garėčių dūmai.

KRAUTUVIŲ VAGISIAI

Krautuvų vagių Chicagoje
tiek padaugėjo, kad įsteigtas
specialus teismas jiems teisti.
Praeitais 1972 metais Chicagoje
sugauti 6,758 krautuvų vagi-
šiai, o šiemet per pirmuosius 4
mėnesius 1,568, daugumas
jauno amžiaus ir pagauti pirma-
kartą; vienas suimtas 74 metų
senumo. Per pirmąjį mėnesį
special. teisėjas Cerda turėjo
416 teisiamųjų, iš jų 285 buvo
vyrai. Didžiausia bausmė yra
metai kalėjimo ir \$500 paba-
dos, bet teisėjas daugiausiai
skiria bausmes nuo 60 iki 90
dienų. Apskačiuota, kad iš
krautuvų tokie vagiškai per
metus pavagia už \$900 milio-
nų prekių, daugumoje kiekiais
apie 50 dolerių vertės.

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

— S. L. A. 134-los Moterų kuopos
susirinkimas įvyks birželio mėn. 1 d.
Hollywood salėje. Pradžia 8:30 val.
vak. Po šio susirinkimo bus geros
vaisės. Liepos ir rugpjūčio mėnesi
susirinkimų nebus.

A. Malik, nut. raš.

A. + A. STANLEY MILUKAS

Mirė 1973 m. gegužės mėn. 27 dieną, 8:30 val. vak., sulaukęs 68
metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Ukmergės apskr., Gelyonių vals-
t. Smukčių kaime.

Paliko nuliūdę: žmona Valerie (Nausėdaitė), dukta Carla Flores,
jos vyras Carlos, 3 anūkai — Lori Lynne, Debra Lynn ir Carlos bei
kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Lietuvoje liko 2 dukterys.

Trečiadienį, 6 val. vak. kunas bus pašarvotas Skala koplyčioje,
3656 W. Belmont Ave.

Penktadienį, ketvirtą dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koply-
čios į Sv. Marijos Angelių karalienės garbės bažnyčią, o po gdu-
lingu pamaldų bus laidojamas kapinėse.

Visi a. a. Stanley Miluko giminės, draugai ir pažįstami nuotė-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pata-
navimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Žmona, dukta, giminės.

Laidotuvių Direktorius Petras Bieliūnas. Tel. LA 3-3572.

A. + A. MARTYNAS SENKEVIČIUS

Gyv. Rockford, Illinois

Gimęs 1885 m. spalio 14 d. Lietuvoje, Prienų apskr., Marijampolės
apskr.

Mirė po ligos ir sunkios ligos savo namuose, Rockforde, Ill., šes-
tadienį, gegužės 26 dieną 9 val. vakaro.

Pašarvotas Gasparini Funeral Home, 707 Morchesano Drive.
Budėjimas nuo 2 iki 4 val. antradienį popiet, o vakare 7 val. ro-
žančių.

Trečiadienį, 8:30 val. ryto iš Funeral Home išvežamas į St. James
bažnyčią, kur nuo 9 val. sv. Mišios. Po pamaldų laidojamas St. Cal-
vary kapinėse.

Vėlonis paliko nuliūdime

Žmona Ona Šimkutė - Senkevičienė ir dukrą Florence
Cassę su anūkais Carol, Christine ir Constance, gyv.

Baltimore, Md.

PADĖKA

A. A.
ONA VAŠKEVIČIUS

Gyv. 2326 West 48th Street

Mirė 1973 metų kovo mėn. 27 dieną ir palaidota Lietuvių Tauti-
nės kapinėse.

Vėlonė Ona Vaškevičiūtė negali atsidėkoti tiems, kurie suteikė
jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą ir padėjo ją į amžiny-
bės vietą. Todėl mes, atmindami ją ir apgaudami jos mirtį, deko-
jame draugams, atvykusiems į šerpenis, atsiuntusiems gėlių ir pa-
dėjusiems į kapines.

Dėkojame gerbi. kunigui, kuris atliko išpūdinimą, pamaldas už
jos sielą.

Dėkojame Laidotuvių Direktoriams Dovydui Gaidui ir Geraldui
Daimidui už mandagų ir tvarkingą patarnavimą.

Dėkojame karstanešiams, nunešusiems ją į amžinojo poilsio vietą,
ir visiems laidojime dalyvavusiems giminėms, draugams bei pažįsta-
miems.

O Tau, mūsų mylimoji, sakome — Ramiai išleisk šaltąjį žemėdį.

Nuliūdę lieka:

Vyras Jonas Vaškevičius.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

Džiaukitės viltįje, varguose kantrūs. Rom. 12:12.

Čia turime svarbią krikščionio kovos dalį. Krikščionis turi apgalvoti savo
senosios prigimties norus ir turėti pilną viltį pergalėti, jei tik jis kovoja
vardan ir galybėje savo didžiojo Išganymo Kapitono. Jis neturi pasiduoti
viliojantiems ir apgavimais praturtėjimo itakai, ne neturi apalpti kada neša
vargus ir skurdą. Jis neprivalo leisti gyvenimo mėginimams surauginti ir
užbėgti jo dūją, padaryti jį susiraukusiu arba šiurkštu, arba piktu ir ne-
malonu. Ir jis neprivalo leisti pasididžiavimui arba puoklybei, arba pas-
akymui save teise turinčiu penėtis ir augti iš laikinių gerų dalykų, ku-
riuos Dievo apveizda leido jam ragauti, idant išmėginus jo ištikimumą kai-
so užveizdos ant Dievo turty.

Kristus pasakė, kad jis įteigs bažnyčią. Bažnyčią yra daug, bet ne
kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kris-
taus bažnyčia, į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidelėje
knugutėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei
parašysite tokiu adresu: F. Zavist, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GRowehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai MAŽEIK & EVANS

6046 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŽEIKAS VISA
Reizid. 7-0000 Reizid. 7-0000

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS E. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 • 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: Olympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

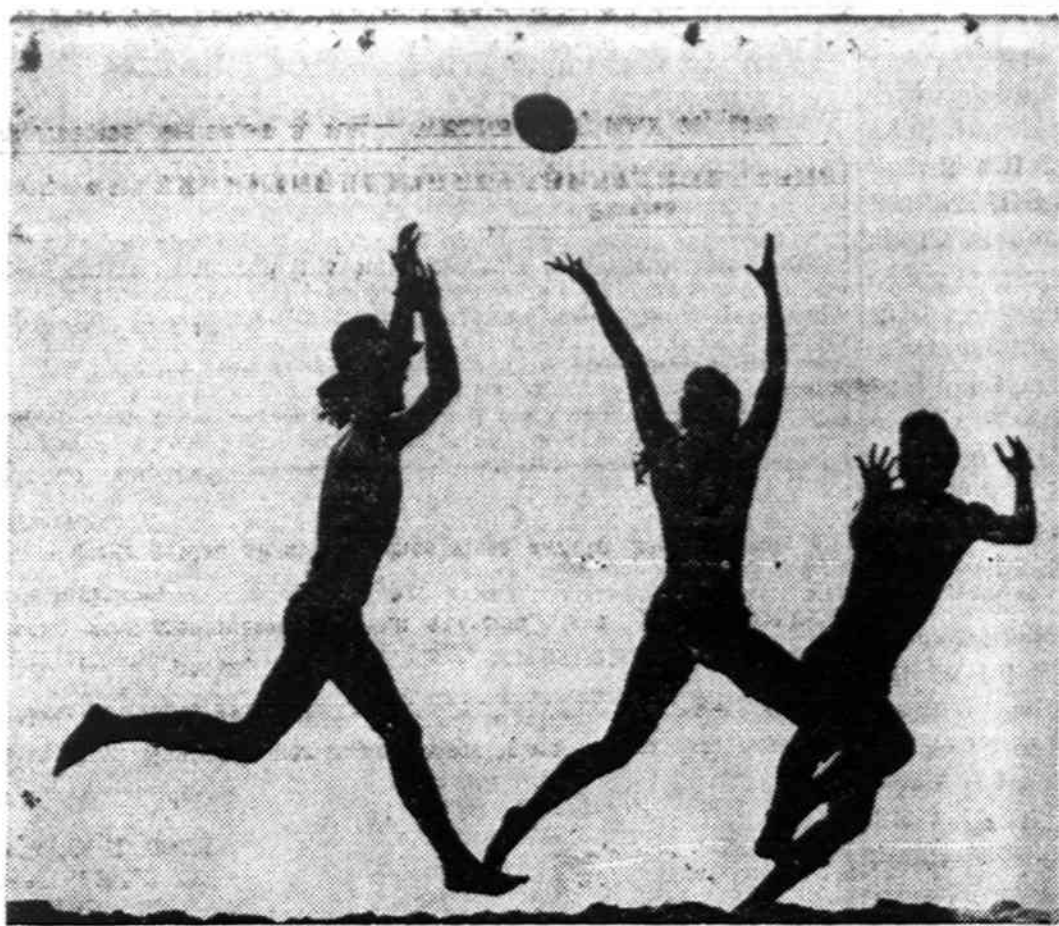
(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS</

Zaidimas ant smėlio. Ši nuotrauka laimėjo prizą Kodako foto konkurse.

TORNADŲ GRĖSMĖ

Praeitasis savaitgalis buvo žymia dalimi sugadintas blogo oro, lietaus, audrų ir tornadų grėsmės. Nors Illinoisui ir Chicago pakartotinai buvo per radiją skelbiami perspėjimai ir tornadų straubliai keliose vietose pastebėti, tačiau niekur iki žemės nenusileido ir apart lietaus ir vėjo padarinių nieko blogesnio neatsitiko. Tačiau šešios kitos valstijos nebuvo tiek laimingos.

Penkis žmonės tornadas užmušė Oklahomoj; keturi užmušė Arkansase; trys nuškeno kai tornadas apvertė laivelį; vienas žuvo Missisipi, trys Alabamoj. Jrie Jonesboro, Tennessee tornadas sužeidė apie 200 žmonių ir tris užmušė.

Oklahomoj tornadas viską sunaikino pusės mylios platumo ir trijų mylių ilgumo plote; sunaikinta 150 namų.

SPROGIMAS IR GAISRAS SUNAIKINO 8 BLOKUS

Milžiniškas sproginimas ir gaisras daugmilijoniniame industrijos komplekse Levey Division of Cities Service Oil Co., 4250 W. 42nd Pl., Chicago, Pietvakariuose, įvykęs sekmdienio rytą nuo 7:10 val. nužėrė metalo laužų ir medžio skeveldromis, aptemdė juodais dūmais ir apibėrė pelenais bent septynis priemiestius, sunaikino aštuonis blokus ir mažiausiai per 3 mylias aplinkui išmušė langus ir daugelį gatvėms ėjusį žmonių perbloškė žemėn. Pavyzdžiui, Cicero 50

namuose ir 15 biznio įmonėse nuo sproginimo sukeltų oro bangų išspausiti langai, o netolimaime Stickney Hawthorne Parko hipodrome išmušta 17 didžiulių langų po 100 ketvirtinių pėdų. Sproginimo sukeltos oro bangos Chicagoje iškojė išvertė žmogų Laramie Ave. ir 25 gatvės kampe. Sprogo mištos kompanijos chemikalų sandėliai. Gaisrų gesinimui truko 8 valandas. Laimė dar, kad sproginimas įvyko šventadienį ir tokiu laiku, kada niekas nedirbo.

Sproginimas ir gaisras skaitomas didžiausiu po 1871 metų Chicago gaisro. Draudimo kompanijų apskaičiavimu, nuostolių padaryta iki 50 milijonų dolerių.

Atominė jėgainė nesaugi

Massachusetts technologijos instituto profesorius Dr. Henry W. Kendall, specialistas tyrinėtojas atominės ir kitokios aukštosios energijos klausimais pasakė, kad netoli prie Chicago, prie Zion miestelio, paežeryje baigiama statyti branduolinių energijos stotis nėra saugi ir patarė Commonwealth Edison kompanijai tą stotį operuoti 50 nuosimčių mažesne jėga negu buvo planuota.

Lietuvos tikintieji šaukiasi pagalbos

Pavergtoje Lietuvoje komunistai žiauriausiai persekioja tikėjimą ir tikinčiuosius. Daug bažnyčių atimta, o už likusias tikintieji privalo mokėti didžiulius mokesčius.

Persekiojami bažnyčiai Lietuvoje pagelbėti 1960 m. įsikūrė L. K. Religinė Salpa — lietuvių kunigų korporacija. Salpos darbai stiprinti ir plėsti 1972 m. buvo įsteigta Religinės Salpos Rėmėjai — pasauliečių organizacija, veikianti savarankiškai, bet vieningai su pačia Religine Salpa.

Nariais rėmėjais gali būti visi, kurie aukoja ne mažiau 5 dol. metams, amžinieji nariai — 100 dol., mėcenatai — 1000 dol. Įrašant mirusiuosius, aukojama 25 dol.

Už visus gyvuosius ir mirusius narius rėmėjus aukojama daugybė šv. Mišių. Ypatinai daug meldžiasi už savo geradarius persekiojami tikintieji Lietuvoje.

Kviečiame visus įsijungti į Religinės Salpos rėmėjus. Rašyti ar aukas siųsti: Religinės Salpos Rėmėjų Vyriausiajai Valdybai, 6825 So. Talman Ave., Chicago, IL 60629. Visi aukotojai gauna kvitus ir jų aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių. Vietovėse, kur veikia Rėmėjų skyriai, aukos įteikiamos skyrių valdyboms, kurios vietoje išduoda kvitus.

Išgirsime pagalbos šauksmą

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės — kitur

ST. PETERSBURG, FLORIDA
Jeigu domitės motelio, apartamentu, verslo, žemės ar namo pirkimu St. Peterburge ar apylinkėse, Floridoje, kreipkitės informaciją į lietuvių

ISLAND REAL ESTATE
4506 GULF BOULEVARD,
ST. PETERSBURG BEACH, FLORIDA 33706
Telefonas 813 — 362-1411
Veronika Laima Jakušovas,
Broker

persekiojamų tikinčiųjų pavergtoje Lietuvoje. Neužmirškime jų — kovojančių už Dievą ir Tėvynę. Pagelbėjime jiems išlikti tikinčiais ir išlaikyti savo bažnyčias.

L. K. Religinės salpos Rėmėjų Vyriausioji Valdyba

TRUMPAI

— Patricia Bartkutė, Vida Geštautaitė, Audronė Šinaitytė, Arūnas Dagys ir Algirdas Palilūnas iš Marquette Parko apylinkės sėkmingai baigė studijas Illinois universitete Circle campus ir perkelti baigusiųjų (undergraduate) studijoms. Į šias pilnojo subrendimo moksle studijas dabar yra kreipiamas didesnis dėmesys siekiant visapusiškos inteligencijos.

— Phillis Chereškaitė išrinkta Kennedy aukšt. mokyklos Mokinų tarybos sekretore.

— Peter P. Balsitis iš Gage Parko apylinkės priimtas į Chicago Hall of Fame. Jį rekomendavo Clear-Ridge apylinkės senjorų organizacija už patarnavimus ligoninėse.

— Aldona Stasiulienė iš Marquette Parko apylinkės gimtadienio proga aplankė mieliausi svečiai — jos sesuo Sofija Ripskienė su vyru Vytautu, uošviai Paulaukai ir dukterė su žentu Edmundu Paulausku, karsiuoju helikopterų pilotu, kuris sugebėjo propaguoti Lietuvą ir lietuvių net Vietnamo džunglėse. Jis dabar studijuoja aeronautikos mokslus. Juozas Stasiulis svečius pavaišino pagal visus geruosius joniškiečių papročius.

— Adelė L. Hermanaitė iš Gage Parko aukšt. mokyklos gavo 500 dol. stipendiją iš Marquette Nat. banko.

— Thomas Muskus ir Stanley Soparas, Illinois u-to Circle campus studentai Marquette Parko apylinkės, universiteto vadovų pagerbti už akademinę veiklą. Jiems įteikti pažymėjimai.

— "Pelkių žiburėlio" literatūrinėje valandėlėje, girdimojo per Margučio radiją tarp 8—9 val. vak., šį ketvirtadienį, gegužės 31 d. aktorius Alfars Brinka skaitys ištrauką iš Igno Seimiaus "Vasaros vaisių". Su šia programa "Pelkių žiburėlis" baigs 1972-73 m. sezoną. Programų koordinatorė — Dalia Sruogaitė-Bylaitienė. Chicago ir apylinkių lietuvių lauks rudens, kai Lietuvos pamškėse ir raituose pasirodo paslaptingi, kaip degantis užkastas aukso pelkių žiburėliai, o čia jų vardo literatūrinę programą gūmus ir žaismingas signalas suvirpina eterį, kviečiant nepamiršti lietuvių literatūros lobį.

— Br. Aukštkalnis, Eugene, Oregon, atsiliepė į Naujienų platinimo bei naujų skaitytojų vajų, užsisakydamas Naujienas vieneriems metams. Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja už dėmesį.

— Matt Raugas iš Brighton Parko apylinkės parėmė Naujienų piniginį vajų 8 dol. auka. Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja.

— Marija Aldonytė, Kristina Austin, Zuzana Brazytė, Giedrė Čepaitytė, Leslie Eisen, Kristina Giedraitytė, Ramona Kaveckaitė, Lynne Nover, Pamela Petraitytė, Deborah Sharkaitė, Jayne Semėnaitė ir Lucille VeSotaitė, praeitų metų Gintaro debutantės, daugumoje dalyvaus šių metų Gintaro balijuje ir asistuos naujosios debutantės tradicinės Joninių šventės metu, birželio 24 d. Olympia Fields Country klube. Balijų ruošia Chicago Lietuvių Moterų klubas tikslu palaikyti ir kelti lietuviškas tradicijas.

— Ponia Veronika Protas atšventė 80 metų amžiaus sukaktį giminių ir artimiausių draugų ratelėje, taip pat susilaukdama mielu sveikinimų ir geriausių linkėjimų. Ją globoja dukterė Irena, žinoma solistė, dalyvavusi lietuvių radijo programose bei parengimuose.

— Gen. Stasys Raštikis persikėlė gyventi į Los Angeles iš Monterey, Calif. Ten jis ilgą laiką dėstė Karo akademijoje ir parašė trijų tomų atsiminimų iš nepriklausomybės kovų ir laisvos Lietuvos laikotarpio.

Gražią pavasario dieną Londono parke išsisiųsi šilkinų šeimyna.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

1310 N. Paulina Ave. — PRospect 8-2233

NORITE PIRKTI
AR PARDUOTI NAMŲ?
SUSISIEKITE SU
CONNIE DAGYS
FIRESIDE REALTY —
Tel. 585-2064
Čia būsite užtikrintai sąžiningai aptarnauti.

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲ DRAUDIMŲ NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

VISKAS AIŠKU

MAŽAI SĖMAI pajamų mūras, naujas gazu šildymas, aluminijaus langai, garazas. Prie "Paramos" — \$17,900.

PONIŠKAS, didingas 7 kambarių mūras, 2 auto mūro garazas. Irenas beismanas. 1½ vonios. 44' lotas. Marquette Parke. \$38,000.

6 BUTŲ 15 M. MŪRAS. Apie \$12,000 pajamų. Maži takai. 1 pietus nuo Talman banko. Pirkėjui pelningas.

BARGENAS. 2 aukštų apartamentinis mūras. Prie parko. Apie \$16,000 pajamų. Naujai sutvarkytas beismanas. Vertas \$68,000 ir daugiau. Pamatykite.

PALKIMO MŪRAS atneša \$4,000 nuomos. 2 auto mūro garazas. Mūro garazas. Tik reikia \$18,000.

2 BUTŲ MŪRAS. Kabinėtu virtuvės. Naujas gazu šildymas. Garazas. Geroji vieta. \$18,000.

MODERNUS 15 M. MŪRAS. Centralinis oro vėsinimas. Irenas beismanas. 1½ vonios. Garazas. — \$24,000.

2 BUTŲ PUKUS MŪRAS. Arti mūsų ofiso. Gazu šildymas. Daug priedų. \$30,000.

PLATUS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke. Kaina \$9,900.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irenų mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-4447

NAMŲ REMONTAS

PRIEINAMA KAINA

Irenų ir talman kambarius, vonias, virtuves. Atilieku cemento darbus: šilgavatus, laiptus ir t. t.

ZIGMAS

Tel.: 778-0838 ar 651-9625

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBAS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, pritrausiu darbininkų. Kai nos nebrangios.

3518-84 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sev.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO LIETUVIO DRAUGAS IR BŪČIULIS

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujai kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ZUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Ivairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliniai maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

NAUJIENŲ VAJŲS PROGA

Vajaus komisija dėkoja visiems rėmėjams už aukas ir kitokią paramą, taip pat už atsiliepimus laiškais ir pareiškimais, kurie rado teigiamą atgarsį visu lietuvių protuose bei širdyse padėjo vėjus pradžiūti.

Antrajame vajaus laikotarpyje norime ir prašome atkreipti dėmesį ne tik į reikiamą paramą aukomis, bet ir kiekvienam laikraščio brangiausią dovaną — naują prenumeratorių, kad nuolat didėjančių skaitytojų būgą užtikrinta egzistencija nekeltų kainos. Naujienos savo tikslia informacija ir laikysena, remdamos visas lietuvių demokratines institucijas ir bendruosius bei visiems naudingus darbus, užsitarnavo visų lietuvių dėmesio ir paramos. Reikia, kad tas dėmesys ir parama taptų konkrečiai. Todėl kviečiame visus skaitytojus imtis iniciatyvos plėtimui Naujienas besistendiant surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami užsiskirti Naujienas. Jos yra visiems įdomios, naudingos, reikalingos, ir net būtinos.

Chicagoje, priemiesčiuose ir Kanadoje Naujienos metams — \$22.00, pusė metų — \$12.00, trims mėnesiams — \$7.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$20.00, pusė metų — \$11.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Užsieniuose — \$23.00 metams.

Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

Siunčiu dol.

☐ Prašau siųsti Naujienas per mane užsisakiusiam naujam skaitytojui.

☐ Užsakau Naujienas savo kaip dovaną proga.

☐ Sumoku savo prenumeratą mėnesiu anksčiau, kad jums nereikėtų siųsti raginimo.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis su susipažintų.

PAVARDĖ IR VARDAS

ADRESAS

PAVARDĖ IR VARDAS

ADRESAS

Parakas